

Dokument nr. 3:2

(2002–2003)

**Riksrevisjonens kontroll med statsrådets
(departementets) forvaltning av statens interesser i
selskaper, banker mv. for 2001**

Til Stortinget

Riksrevisjonen legger med dette fram Dokument nr. 3:2 (2002–2003) Riksrevisjonens kontroll med statsrådets (departementets) forvaltning av statens interesser i selskaper, banker mv. for 2001.

Riksrevisjonens kontroll i 2001 har omfattet 30 heleide aksjeselskaper, 33 deleide aksjeselskaper, 6 statsforetak, 5 regionale helseforetak, 8 virksomheter organisert ved særskilt lov og 26 studentsamskipnader.

For 2001 orienterer Riksrevisjonen om enkelte forhold vedrørende statsrådets forvaltning under følgende departementer: Helsedepartementet, Justis- og politidepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Landbruksdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Olje- og energidepartementet, Samferdselsdepartementet og Utdannings- og forskningsdepartementet. I forbindelse med salg av statens aksjer orienteres det bl.a. om: styreleders rolle, oppnådd pris, bruk av muntlige avtaler samt informasjon til Stortinget. For øvrig orienteres det bl.a. om: manglende retningslinjer i henhold til Økonomireglementet for staten § 22, høyt egenkapitalnivå, utforming og endring av vedtekter, manglende innkalling til generalforsamling, ukorrekt og manglende føring av aksjebeholdning i kapitalregnskapet.

I de tilfellene der Riksrevisjonen orienterer om enkelte forhold vedrørende statsrådets forvaltning, er de virksomhetene dette gjelder omtalt innledningsvis under det enkelte departement.

For alle heleide virksomheter gis det en generell faktaomtale med opplysninger som antas å kunne ha interesse bl.a. stiftelsestidspunkt, formål, konsernforhold, godtgjørelse til revisor, antall ansatte og utvalgte regnskapstall/nøkkeltall. Sentrale nøkkeltall for heleide virksomheter som omfattes av Riksrevisjonens kontroll i 2001 framgår av vedleggene 3.5 og 3.6. I vedlegg 3.7 er det gitt en oversikt over deleide selskaper hvor Riksrevisjonen har etablert kontroll.

Samlet aksjekapital i de heleide aksjeselskapene utgjør 1 909 mill. kroner. De største er Norsk rikskringkasting AS (NRK) med 1 000 mill. kroner og Oslo Lufthavn AS med 250 mill. kroner. Samlet innskuddskapital i statsforetakene utgjør 29 798 mill. kroner. Høyest innskuddskapital har Statkraft SF med 25 250 mill. kroner. Særlovsselskapene, herunder selskaper med begrenset ansvar, har en samlet grunnkapital/innskuddskapital på 8 378 mill. kroner.

I deleide aksjeselskaper hvor Riksrevisjonen har etablert kontroll utgjorde statens andel av aksjekapitalen 20 670 mill. kroner, hvor Telenor ASA med 8 400 mill. kroner og Statoil ASA med 4 425 mill. kroner var de største.

Riksrevisjonen, 8. november 2002.

For Riksrevisorkollegiet

Bjarne Mørk-Eidem
riksrevisor

Innhold

	Side
1 Generelt om Riksrevisjonens kontroll	1
1.1 Innledning	1
1.2 Målet for kontrollen	1
1.3 Gjennomføring av kontrollen	1
1.4 Statsrådets årlige beretninger	2
1.5 Departementets ansvar for oppfølging av selskaper m.m.	2
1.6 Kontroll med salg av statens aksjer i selskaper	2
2 Riksrevisjonens rapport om kontrollen med statsrådets forvaltning av statens interesser i selskaper, banker mv.	4
2.1 Arbeids- og administrasjonsdepartementet	4
2.2 Finansdepartementet	4
2.3 Helsedepartementet	5
2.4 Justis- og politidepartementet	6
2.5 Kommunal- og regionaldepartementet	7
2.6 Kultur- og kirkedepartementet	8
2.7 Landbruksdepartementet	10
2.8 Miljøverndepartementet	15
2.9 Nærings- og handelsdepartementet	15
2.10 Olje- og energidepartementet	22
2.11 Samferdselsdepartementet	26
2.12 Sosialdepartementet	28
2.13 Utdannings- og forskningsdepartementet	29
2.14 Utenriksdepartementet	32
3 Vedlegg	34
3.1 Instruks for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i statsbedrifter, aksjeselskaper og enkelte organer mv. organisert ved særskilt lov	34
3.2 Instruks for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av virksomheter organisert etter lov om statsforetak av 30. august 1991	35
3.3 Instruks for Riksrevisjonens kontroll vedrørende Norges Bank	36
3.4 Brev til alle departementer vedrørende Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskaper, banker m.m.	37
3.5 Nøkkeltall for heleide aksjeselskaper, selskaper med begrenset ansvar og statsforetak for regnskapsåret 2001	38
3.6 Nøkkeltall for banker/utlånsvirksomheter opprettet ved særlov for regnskapsåret 2001	40
3.7 Nøkkeltall for deleide aksjeselskaper for regnskapsåret 2001	41

1 Generelt om Riksrevisjonens kontroll

1.1 INNLEDNING

Stortinget får sammen med dette dokumentet oversendt de respektive statsrådenes beretninger om forvaltningen av statens interesser i 2001 samt årsregnskap, årsberetninger, bedriftsforsamlingsprotokoller og generalforsamlingsprotokoller m.m. vedrørende virksomheter som er omtalt. Oversendelsen er i samsvar med følgende instruks:

- 1 Instruks for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i statsbedrifter, aksjeselskaper og enkelte organer mv. organisert ved særskilt lov. Instruksen er vedtatt av Stortinget 27. mai 1977
- 2 Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av virksomheter organisert etter lov om statsforetak av 30. august 1991. Instruksen er vedtatt av Stortinget 10. mars 1992
- 3 Instruks for Riksrevisjonens kontroll vedrørende Norges Bank. Instruksen er vedtatt av Stortinget 10. april 1987

1.2 MÅLET FOR KONTROLLEN

Målet for Riksrevisjonens kontroll er å ha tatt standpunkt til om statsråden har utøvet sin oppgave som forvalter av statens interesser i selskaper, banker mv. i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

I aksjeselskaper, statsforetak, særlovsselskaper med begrenset ansvar og Statens nærings- og distriktutviklingsfond (SND) utøver statsråden myndighet i de øverste organene i virksomhetene, dvs. i generalforsamling, foretaksmøte e.l. I øvrige særlovsvirksomheter utøves myndighet etter retningslinjer som framgår av den enkelte lov, f.eks. gjennom forskrifter, instruks og krav ved tildeling av bevilgninger.

Gjennom kontrollen vurderes det om statsråden (departementet) forvalter og bestyrer de statlige interessene virksomhetene representerer på den måten Stortinget har bestemt, og at statsråden bruker sin innflytelse i virksomhetene til å følge opp Stortingets forutsetninger slik disse framgår av Stortingets behandling av proposisjoner, meldinger m.m. Som et ledd i kontrollen vurderes det også om de statlige interessene virksomheten representerer, blir forvaltet økonomisk forsvarlig og i samsvar med gjeldende lover mv.

1.3 GJENNOMFØRING AV KONTROLLEN

1.3.1 Heleide virksomheter

Kontrollen utøves ordinært ved gjennomgang av informasjon som mottas eller innhentes fra virksomheter og departementer. Informasjonen innhentes gjennom protokoller fra generalforsamlinger, bedriftsforsamlinger og styremøter, kopier av aktuell korrespondanse mellom departementer og virksomheter, og møter med departementer, virksomheter, valgte revisorer m.m.

Riksrevisjonen deltar på møter i bedriftsforsamlinger, generalforsamlinger og tilsvarende organer.

I kontrollen inngår for øvrig de undersøkelser m.m. som anses nødvendige for at Riksrevisjonen kan gi en kvalifisert vurdering av den enkelte statsråds forvaltning av statens interesser i aksjeselskaper mv.

Flere virksomheter er organisert som konsern som består av morselskap og ett eller flere hel- eller deleide datterselskaper, som igjen kan være morselskap til andre selskaper.

Statsrådets forvaltning av statlige interesser i datterselskaper skjer eventuelt gjennom instruks i generalforsamling i morselskapet. Riksrevisjonens kontroll omfatter hele konsernet. Kontroll med forvaltningen av statens interesser i datterselskaper skjer ved at det hvert år velges ut et antall datterselskaper hvor det gjennomføres ordinær selskapskontroll.

Omfanget av kontrollen med statsrådets forvaltning av statens interesser i virksomheter styres av risiko og vesentlighet. Risiko i selskapskontrollen defineres bl.a. som sannsynligheten for at virksomheten avviker fra Stortingets vedtak og forutsetninger, herunder om selskapet drives i henhold til lover og regler og ellers på økonomisk forsvarlig måte. Vesentlighet defineres som betydningen selskapet har for staten.

A/S Vinmonopolet er organisert etter egen lov av 19. juni 1931 nr. 18 om Aktieselskapet Vinmonopolet (vinmonopolloven). Etter vinmonopolloven § 14 er det Riksrevisjonens oppgave å desidere selskapets regnskap.

I henhold til lov om Norges Bank og pengevesenet (sentralbankloven) av 24. mai 1985 nr. 28 § 2 annet ledd kan Kongen i statsråd treffe vedtak om bankens virksomhet. I tillegg kan det med hjemmel i enkelte bestemmelser i sentralbankloven gis instruksjon overfor banken i nærmere bestemte forhold. Riksrevisjonen fører kontroll med statsrådets (de-

partementets og regjeringens) myndighetsutøvelse i henhold til instruks for Riksrevisjonens kontroll vedrørende Norges Bank av 10. april 1987, jf. sentralbankloven § 2 fjerde ledd siste punktum.

1.3.2 Deleide aksjeselskaper

Riksrevisjonens kontroll med statsrådets forvaltning av statens interesser i aksjeselskaper omfatter også deleide aksjeselskaper hvor staten eier så mange aksjer at de representerer 50 % eller mer av stemmene, eller hvor staten ellers på grunn av aksjeeie eller ved statlig kontroll av selskapsinteressene har en dominerende innflytelse, jf. § 1 punkt 2 i instruks av 27. mai 1977 inntatt som vedlegg 3.1 i dette dokumentet.

I brev av 15. november 1989 til Stortinget skiserte Riksrevisjonen et opplegg for kontroll vedrørende statlig deleide selskaper som går inn under ovennevnte instruks. Stortingets kontrollkomité hadde ingen innvendinger mot opplegget. I brev av 20. desember 1989 til Riksrevisjonen sluttet Stortingets presidentskap seg til dette. Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i deleide selskaper er utført i overensstemmelse med nevnte opplegg.

I forhold til statlig deleide selskaper er Riksrevisjonens kontroll i første rekke rettet mot statsråden i rollen som eier, direkte eller gjennom underliggende etat/forvaltningsbedrift, sett i relasjon til rettigheter og plikter i henhold til lov og gjeldende regelverk.

Riksrevisjonen baserer i utgangspunktet sin kontroll på det materiale og de opplysninger som statsråden (departementet) rutinemessig mottar eller innhenter fra selskapet, og som videresendes til Riksrevisjonen, herunder selskapets årsregnskap med tilhørende beretning og protokoller.

Selskapene, med aktuell statlig eierandel, er oppført under det enkelte departement. Deleide selskaper inngår ikke i oversendelsen til Stortinget med mindre resultatet av kontrollen gir grunnlag for bemerkninger eller orienteringer fra Riksrevisjonens side. I kontrollen for 2001 er det orientert om forhold under følgende departementer: Justis- og politidepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Landbruksdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Olje- og energidepartementet.

1.4 STATSRÅDENS ÅRLIGE BERETNINGER

Statsråden oversender årlig for hver enkelt virksomhet en beretning til Riksrevisjonen, jf. § 2 punkt 4 og § 5 punkt 4 i instruks vedtatt av Stortinget 27. mai 1977 og 10. mars 1992. Instruksene er tatt inn som vedlegg 3.1 og 3.2 i dette dokumentet.

Riksrevisjonen har i brev av 22. mars 2002 til alle departementene meddelt at det er ønskelig for kontrollen at statsrådets beretning bl.a. inneholder

opplysninger om hvordan styrings- og kontrollmyndigheten utøves, opplysninger og vurderinger om oppnådd resultat, eventuelle avkastningskrav og utbyttepolitikk, informasjon om spesielle forhold som er tatt opp i skriftveksel mellom departementet og selskapet og vurdering av den enkelte virksomhets oppfyllelse av mål/krav m.m. som måtte være gitt i stortingsdokumenter. Brevet er tatt inn som vedlegg 3.4 i dette dokumentet.

1.5 DEPARTEMENTETS ANSVAR FOR OPPFØLGING AV SELSKAPER M.M.

Retningslinjer for departementenes ansvar for oppfølging av aksjeselskaper med statlig eierinteresse, statsforetak m.m. er gitt i § 22 i økonomireglementet for staten, fastsatt ved kongelig resolusjon av 26. januar 1996. Av § 22.2 framgår det at hvert departement, eventuelt den underliggende virksomhet som forvalter aksjeinteressene, skal ha skriftlige retningslinjer som fastslår hvordan styrings- og kontrollmyndigheten skal utøves overfor hver enkelt virksomhet utenfor statsbudsjettet. Av § 22.4 framgår det at det skal utarbeides instruks for innhenting av informasjon og hvilke kontroller/vurderinger som skal foretas i den forbindelse.

Riksrevisjonen har mottatt kopier av skriftlige retningslinjer/instruks for de fleste virksomheter. Det er ikke mottatt kopier av slike retningslinjer vedrørende Enova SF, Industrijeneste AS og Instrumenttjenesten AS. Det vises til orientering under Olje- og energidepartementet, Justis- og politidepartementet og Landbruksdepartementet.

Nærings- og handelsdepartementet har oversendt kopi av instruks for forvaltning av statlige eierinteresser i aksjeselskaper under departementet i henhold til økonomireglementet § 22. I instruksens vises det til at avkastningskrav og utbyttepolitikk for det enkelte selskap skal være vedlegg til instruks. Disse vedleggene har Riksrevisjonen ikke mottatt. Departementet opplyser at det tas sikte på at arbeidet med vedleggene skal være slutført i løpet av høsten 2002. Det vises i denne forbindelse til orientering om generelle forhold under Nærings- og handelsdepartementet.

1.6 KONTROLL MED SALG AV STATENS AKSJER I SELSKAPER

Staten har i 2001 solgt alle eller deler av aksjene i flere selskaper. Riksrevisjonen har gjennomgått salgsprosessene.

For regnskapsåret 2001 har Riksrevisjonen gjennomgått salgsprosessene vedrørende A/S Olivin, AS Arcus, Norsas AS, Norsk Medisinaldepot ASA, Statoil ASA og Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS (VESO) samt gjennomgått avviklingen og oppløsningen av Statens skogplanteskoler AS.

Selskapene vil fortsatt inngå i Riksrevisjonens kontroll dersom staten fortsatt har en dominerende innflytelse i selskapene, jf. punkt 1.6 ovenfor. Når det gjelder Norsas AS og Norsk Medisinaldepot ASA er alle statens aksjer i selskapene solgt, slik at

disse inngår ikke lenger i Riksrevisjonens kontroll. Arcus AS inngår heller ikke i Riksrevisjonens kontroll da staten ikke lenger har dominerende innflytelse i selskapet.

2 Riksrevisjonens rapport om kontrollen med statsrådets forvaltning av statens interesser i selskaper, banker mv.

2.1 ARBEIDS- OG ADMINISTRASJONS-DEPARTEMENTET

- AS Rehabil
- Entra Eiendom AS

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

AS Rehabil

AS Rehabil ble etablert i 1971 som ledd i arbeidsmarkedstiltak rettet mot yrkeshemmede.

Selskapets formål er å drive attføringsvirksomhet gjennom avklaring og kvalifisering av yrkeshemmede med sikte på formidling til ordinært arbeidsliv eller utdanning.

Ved utgangen av 2001 var selskapets aksjekapital på 209 652 kroner.

AS Rehabil hadde i 2001 driftsinntekter på 46,6 mill. kroner, mot 43,7 mill. kroner i 2000. Driftsresultatet i 2001 ble 0,5 mill. kroner, mot 0,2 mill. kroner i 2000. Årsresultatet viser i 2001 et overskudd på 0,6 mill. kroner, mot et overskudd på 0,2 mill. kroner i 2000.

Som arbeidsmarkedsbedrift mottar AS Rehabil årlig tilskudd over kapittel 1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede. I 2001 utgjorde ordinære tilskudd 14,8 mill. kroner.

Ved utgangen av 2001 hadde selskapet en egenkapitalandel på 38,9 %, mot 31,7 % året før.

Revisjonshonoraret for selskapet utgjorde 69 460 kroner. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med 9 945 kroner.

I 2001 ble det formidlet 39 personer til aktive løsninger. Ved utgangen av 2001 hadde selskapet 19 årsverk fast ansatte. Dette er det samme antall årsverk som i 2000. Ved årets slutt hadde bedriften 84,2 tiltaksansatte og 34 deltagere ved AFT (arbeidsforberedende trening), mot henholdsvis 67,3 og 30 i 2000.

Entra Eiendom AS

Statens Utleiebygg AS (nå Entra Eiendom AS) ble stiftet 29. februar 2000 med 100 000 kroner i aksjekapital. Overføring av eiendommer, kapital og personell fra staten til Entra Eiendom AS skjedde med virkning fra 1. juli 2000.

Ifølge vedtektene § 3 er selskapets hovedformål å dekke statlige behov for lokaler. Selskapet kan eie, kjøpe, selge, drive og forvalte fast eiendom og annen

virksomhet som har sammenheng med dette. Selskapet kan også eie aksjer eller andeler i og delta i andre selskaper som driver virksomhet som nevnt i forrige punktum.

I konsernets regnskap inngår morselskapet Entra Eiendom AS samt 4 heleide datterselskaper.

Ved utløpet av 2001 forvaltet selskapet ca. 746 000 kvadratmeter fordelt på ca. 115 eiendommer.

Entra Eiendom AS har en aksjekapital på 142,2 mill. kroner.

Konsernets driftsinntekter var i 2001 på 637,3 mill. kroner. Det ble ikke utarbeidet konsernregnskap for 2000. Dette skyldes at de fleste datterselskapene er stiftet i 2001 eller sent i 2000. For morselskapet ble driftsinntektene 598,9 mill. kroner, mot 261 mill. kroner i 2000. Årsresultatet for konsernet og morselskapet var henholdsvis 99,7 mill. kroner og 130,2 mill. kroner. Det er i regnskapet for 2001 avsatt 80 mill. kroner i utbytte.

Ved utgangen av 2001 var konsernets egenkapitalandel 30 %.

Kostnadsført revisjonshonorar er 270 000 kroner. I tillegg kommer godtgjørelse til selskapets revisor for andre tjenester med 580 988 kroner.

I 2001 var gjennomsnittlig antall ansatte 94.

2.2 FINANSDEPARTEMENTET

- *Norges Bank*

Deleid aksjeselskap under Statens Bankinvesteringsfond:

- Den Norske Bank ASA (47,8 %)

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

Norges Bank

Norges Bank ble opprettet i 1816. Bankens virksomhet er regulert i lov om Norges Bank og pengevesenet (sentralbankloven) av 24. mai 1985 nr. 28.

Bankens formål og virkeområde framgår av sentralbankloven § 1:

«Norges Bank er landets sentralbank. Banken skal være et utøvende og rådgivende organ for penge-, kreditt- og valutapolitikken. Den skal utstede

pengesedler og mynter, fremme et effektivt betalingsystem innenlands og overfor utlandet og overvåke penge-, kreditt- og valutamarkedene. Banken kan sette i verk tiltak som er vanlige eller naturlige for en sentralbank. Til fremme av sine formål kan banken utføre alle former for bankforretninger og banktjenester.»

Norges Banks årsresultat for 2001 var et underskudd på 4 734,1 mill. kroner, mot et overskudd på 13 721,6 mill. kroner i 2000. Kursfallet i de internasjonale verdipapirmarkedene i 2001 har medført et tap på 3 685,7 mill. kroner, mot en kursgevinst i 2000 på 2 106,9 mill. kroner. Styrkingen av den norske kronen har medført at valutabeholdningen omregnet til norske kroner viser et kurstap på valuta med i alt 4 877,1 mill. kroner i 2001, mot kursgevinster i 2000 på 5 988,1 mill. kroner.

Retningslinjer for avsetning og disponering av Norges Banks resultat er vedtatt i statsråd 7. februar 1986. Retningslinjene er senere endret flere ganger, senest ved kongelig resolusjon av 21. desember 2000. I følge punkt 4 i retningslinjene skal underskudd i Norges Banks regnskap dekkes ved overføringer fra kursreguleringsfondet. Fondet ble redusert med 4 725,8 mill. kroner i 2001.

Statens petroleumsfond, som er plassert på egen konto i Norges Bank, var ved utgangen av 2001 på 613 317,5 mill. kroner, mot 386 126,1 mill. kroner året før. Påløpt forvaltningsgodtgjørelse til Norges Bank var 372,3 mill. kroner i 2001, mot 330 mill. kroner året før.

Ved utgangen av 2001 hadde Norges Bank 662 ansatte.

2.3 HELSEDEPARTEMENTET

- *Medinnova SF*
- *Helse Midt-Norge RHF*
- *Helse Nord RHF*
- *Helse Øst RHF*
- *Helse Sør RHF*
- *Helse Vest RHF*

Virksomheter der Riksrevisjonen orienterer om enkelte forhold:

Medinnova SF

Medisinsk Innovasjon Rikshospitalet (Medinnova) ble etablert i 1986. Virksomheten ble omdannet til statsforetak fra 1. januar 1993.

Foretakets formål er å bidra til økt utnyttelse av Rikshospitalets kapasitet innen forskning og utredning, herunder å skaffe økte forskningsmidler til hospitalet. Som et ledd i formålet skal foretaket bl.a. markedsføre og formidle laboratorietjenester samt leie ut Rikshospitalets utstyr til næringslivet og andre brukere. Foretaket skal videre være et ressurs- og

kontaktorgan for idéutvikling, patentering og produktutvikling for fagpersonell ved Rikshospitalet.

Medinnova SF har en innskuddskapital på 450 000 kroner.

Medinnova SF hadde i 2001 driftsinntekter på 79,1 mill. kroner, en reduksjon på 1,2 mill. kroner fra året før. Foretaket hadde i 2001 et overskudd på 8,7 mill. kroner, mot et overskudd i 2000 på 5,9 mill. kroner. Foretaket kan på grunnlag av overskuddet tildele midler til spesifikke forskningsprosjekter etter søknad. I 2001 ble det avsatt nær 3,1 mill. kroner til slike tildelinger.

Per 31. desember 2001 var foretakets egenkapitalandel 19,6 %, mot 18,7 % ved utgangen av 2000.

Revisjonshonorar for 2001 var 167 648 kroner. I tillegg kommer andre tjenester med 54 568 kroner.

Foretakets administrasjon har i 2001 bestått av 13 ansatte. I tillegg har foretaket i løpet av året hatt 288 personer engasjert på prosjektbasis. Gjennomsnittlig antall ansatte i 2001 var 114 personer.

Til orientering:

Kapitalplassering

I henhold til foretakets vedtekter skal Medinnova SF drives etter forretningsmessige retningslinjer. Et eventuelt overskudd etter avsetninger skal i henhold til formålet disponeres til fordel for Rikshospitalets forskningsvirksomhet.

Medinnova plasserer deler av sin kapital i aksjefond. Foretakets resultat for 2001 er belastet med et urealisert tap på 4,5 mill. kroner på fondsandeler. Dette har hatt regnskapsmessig innvirkning på størrelsen på det overskuddet som kan disponeres til fordel for forskningsvirksomhet. Riksrevisjonen tok dette forholdet opp med Helsedepartementet i brev av 27. august 2002.

I sitt svarbrev av 27. september 2002 gir departementet uttrykk for at kapitalplasseringen ikke er i strid med foretakets vedtekter.

Det framgår også av departementets svarbrev at det for tiden pågår en dialog mellom Helsedepartementet og Medinnova om foretakets framtidige eierstruktur og ansvarsområder.

Riksrevisjonen tar departementets svar til etterretning.

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

Helseforetakene

De fem regionale helseforetakene ble opprettet ved kongelig resolusjon av 29. september 2001. Helseforetakene er regulert i lov av 15. juni 2001 om helseforetak m.m.

Ifølge helseforetaksloven § 1 andre ledd er helseforetakenes formål å yte gode og likeverdige spesialisthelsetjenester til alle som trenger det når de trenger det, uavhengig av alder, kjønn, bosted, øko-

nomi og etnisk bakgrunn, samt å legge til rette for forskning og undervisning.

Hvert foretak har en innskuddskapital på 100 000 kroner.

Det ble avholdt foretaksmøter i alle de fem regionale helseforetakene i desember 2001 hvor det ble valgt revisor og fastsatt godtgjørelse til styret.

De regionale foretakenes vedtekter § 7 fastsetter at det skal avholdes foretaksmøte innen utgangen av juni måned hvert år til behandling av årsregnskap og den årlige melding som er omtalt i § 15, jf. helseforetaksloven §§ 34 og 43 annet ledd. Ordinært foretaksmøte for alle fem helseforetakene ble avholdt 19. juni 2002.

For å sikre lik behandling i alle regionale helseforetak og konsistent regnskapsmessig behandling av kapitalinnskudd og driftstilskudd i regnskapene for de regionale helseforetakene, besluttet foretaksmøtene å anvende bestemmelsen i regnskapsloven § 1-7 annet ledd. Bestemmelsen gir foretaket anledning til å benytte et lengre regnskapsår enn kalenderåret det første regnskapsåret. Foretaksmøtene vedtok at det første regnskapsåret for samtlige regionale helseforetak skal omfatte perioden fra 17. august 2001 (stiftelsesdato) til 31. desember 2002. Nøkkeltallene fra helseforetakene inngår derfor ikke i vedlegget til Dokument 3:2 (2002–2003).

Statsråden har avgitt en samlet beretning for alle de fem regionale helseforetakene.

2.4 JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET

– *Norsk Eiendomsinformasjon AS*

Deleid:

– *Industritjeneste AS (53,4 %)*

Virksomheter der Riksrevisjonen orienterer om enkelte forhold:

Industritjeneste AS

Industritjeneste AS ble stiftet 7. februar 1966.

Justis- og politidepartementet eier 46,1 % av selskapet. De øvrige eierne er Oslo Kommune med 44,2 %, Arbeids- og administrasjonsdepartementet med 7,3 % og Norsk Folkehjelp, Oslo og Akershus med 2,4 %.

Selskapets formål skal være attføring og/eller sysselsetting av yrkeshemmede, gjennom å drive produksjon, omsetning og annen virksomhet. Industritjeneste AS skal ikke ha til formål å skaffe aksjonærene økonomisk utbytte.

Selskapet har en aksjekapital på 679 800 kroner.

Industritjeneste AS hadde i 2001 driftsinntekter på 29,9 mill. kroner, mot 30,8 mill. kroner året før. Som arbeidsmarkedsbedrift mottar Industritjeneste AS årlig tilskudd over kapittel 1592 Spesielle ar-

beidsmarkedstiltak for yrkeshemmede post 70 Arbeidsmarkedstiltak, drift.

Driftsresultatet i 2001 ble et underskudd på 2,9 mill. kroner, mot et underskudd på 0,6 mill. kroner året før. I 2001 fikk selskapet en ekstraordinær inntekt da det ble gitt et eiertilskudd på 5,3 mill. kroner, hvorav 1,75 mill. kroner er tilskudd fra Justis- og politidepartementet bevilget over kapittel 430 Kriminalomsorg post 70 Tilskudd, og 1,75 mill. kroner er tilskudd fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet bevilget over kapittel 1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede post 70 Arbeidsmarkedstiltak, drift. Årsresultatet i 2001 ble et overskudd på 1,6 mill. kroner, mot et underskudd på 1,7 mill. kroner året før.

Ved utgangen av 2001 hadde selskapet en egenkapitalandel på 30 %, mot 20,5 % året før.

Kostnadsført revisjonshonorar for 2001 utgjør 171 180 kroner. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med 75 245 kroner.

Gjennomsnittlig antall ansatte i 2001 var 128.

Til orientering:

Departementets oppfølging av økonomireglementet § 22

Justis- og politidepartementet, som forvalter statens interesser i selskapet, har ikke utarbeidet retningslinjer i henhold til økonomireglementet § 22. I brev av 29. mai 2002 opplyser departementet at slike retningslinjer er under utarbeidelse.

Saken vil bli fulgt opp av Riksrevisjonen i den videre kontrollen.

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

Norsk Eiendomsinformasjon AS

Fra 1. januar 1992 overtok staten ved Justisdepartementet alle aksjene i daværende Tinglysningsdata. Selskapet endret navn til Norsk Eiendomsinformasjon AS fra 1. januar 1995. Edb-driftsoppgaver som selskapet tidligere utførte for domstolene, ble fra samme dato overført til departementet.

Selskapets formål er å drive og å videreutvikle Eiendomsregisteret (EDR) og annen virksomhet knyttet til dette. Selskapet skal utføre oppgaver av samfunnsmessig betydning for å sikre drift, vedlikehold og systemutvikling av Grunnboken.

I henhold til avtaler med Justisdepartementet og Statens Kartverk har Norsk Eiendomsinformasjon AS enerett til elektronisk distribusjon av informasjon fra Grunnboken og Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret (GAB).

Selskapets aksjekapital er på 6 mill. kroner.

Driftsinntektene i 2001 var på 91,5 mill. kroner, mot 77,8 mill. kroner i 2000. Selskapet hadde et årsresultat på 7,4 mill. kroner, mot 12,3 mill. kroner året før. I St.prp. nr. 1 (2001–2002) framgår det at

forventet utbytte for regnskapsåret 2001 var på om lag 5 mill. kroner. Det er i regnskapet for 2001 avsatt 5,9 mill. kroner i utbytte, som er i samsvar med vedtak på ordinær generalforsamling 29. april 2002.

Norsk Eiendomsinformasjon AS hadde ved utgangen av 2001 en egenkapitalandel på 54 %, mot 45 % året før.

Revisjonshonorar er bokført med 103 800 kroner, og andre tjenester fra revisor er bokført med 49 800 kroner.

Per 31. desember 2001 hadde selskapet 32 ansatte.

2.5 KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET

- SIVA – Selskapet for industrivekst SF
- Den Norske Stats Husbank (Husbanken)

Deleid:

- Kommunalbanken AS (80 %)

Virksomheter der Riksrevisjonen orienterer om enkelte forhold:

Kommunalbanken AS

Kommunalbanken AS ble stiftet 1. november 1999 som et statsaksjeselskap og er en videreføring av virksomheten til statsbanken Norges Kommunalbank, som startet sin virksomhet i 1927. I april 2000 ble 20 % av aksjene solgt til Kommunal Landspensjonskasse.

Selskapets formål er å yte lån til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre selskaper som utfører oppgaver enten mot kommunal garanti, statlig garanti, eller annen betryggende sikkerhet. Selskapet kan påta seg andre oppgaver som naturlig hører sammen med selskapets virksomhet.

Selskapet har en aksjekapital på 660 mill. kroner.

I 2001 hadde banken renteinntekter og lignende inntekter på 3 334,3 mill. kroner, en økning fra 2 406,8 mill. kroner året før. For 2001 viser regnskapet et overskudd på 82,9 mill. kroner, mot 53,6 mill. kroner i 2000. I regnskapet for 2001 er det avsatt 36,5 mill. kroner i utbytte.

Per 31. desember 2001 hadde banken en egenkapitalandel på 1,35 %, mot 1,56 % året før.

Revisjonshonoraret for 2001 er utgiftsført med 321 590 kroner. I tillegg er det utgiftsført 175 655 kroner til revisor for andre tjenester.

Per 31. desember 2001 hadde banken 29 ansatte.

Til orientering:

Departementets retningslinjer

I brev av 16. august 2002 til Kommunal- og regionaldepartementet stilte Riksrevisjonen spørsmål ved

en lovhenvisning i departementets retningslinjer for forvaltningen av aksjeinteressene. I departementets svarbrev av 18. september 2002 uttalte departementet: «Korrekt henvisning er § 3-3 femte ledd slik Riksrevisjonen påpeker. Retningslinjene er endret[...].»

Selskapets organer

I Riksrevisjonens brev av 16. august 2002 ble det også tatt opp enkelte forhold vedrørende valg til selskapets organer. I svarbrevet av 18. september 2002 beklager departementet at vedtektenes bestemmelser om valg til representantskap og kontrollkomité ikke er fulgt, og at det aldri er valgt varamedlem til kontrollkomiteen slik det stilles krav om i § 3-11 første ledd i lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner. Departementet uttaler at det vil sørge for at det i neste ordinære generalforsamling foretas valg i samsvar med lov og vedtekter.

Riksrevisjonen har merket seg departementets svar og vil følge opp departementets videre arbeid.

Den Norske Stats Husbank (Husbanken)

Husbanken ble opprettet 1. mars 1946.

Husbankens virksomhet reguleres i lov av 1. mars 1946 nr. 3 om Den Norske Stats Husbank.

Husbankens formål er angitt i lovens § 1.

Den Norske Stats Husbank har til formål:

- a) å gi lån eller garanti for lån mot sikkerhet i bebygde eiendommer,
- b) å formidle støtte fra staten og kommunene til boligbygging og andre boligformål,
- c) å bevilge eller garantere byggelån i henhold til § 13.

Når særlige grunner tilsier det, kan banken etter nærmere regler gitt av departementet, gi lån eller garanti for lån uten sikkerhet i bebygd eiendom. Banken kan kreve annen sikkerhet for lånet. Departementet fastsetter ved forskrift i hvilken grad §§ 10 til 15 skal gjøres gjeldende for slike lån og garantier.

Husbanken kan i særlige tilfeller også tillegges andre oppgaver enn det som er nevnt over. Departementet kan gi nærmere retningslinjer eller forskrifter for virksomheten.

Husbanken har et grunnfond på 20 mill. kroner.

Over kapittel 2412 Den Norske Stats Husbank er rentestønad på 68,8 mill. kroner og administrative kostnader på 237,5 mill. kroner dekket av staten. Andre tilskudd til boligsektoren var 4 598,3 mill. kroner. Ordinære utlån utgjorde 95 906,9 mill. kroner i 2001, en økning på 5 514,2 mill. kroner fra foregående år.

Ved utgangen av 2001 hadde Husbanken i underkant av 3 300 misligholdte lån, dvs. låneengasje-

menter med utestående terminer på mer enn 3 måneder. For 2000 var antallet misligholdte lån 3 200. Husbankens risikofond er ikke tilført bevilgninger i 2001. Ved utgangen av 2001 utgjorde fondet 152,2 mill. kroner. Avskrevne tap utgjorde 17,7 mill. kroner.

Revisorhonoraret til ekstern revisor var på 332 000 kroner. I tillegg kommer andre tjenester med 134 806 kroner.

Per 31. desember 2001 hadde Husbanken 365 årsverk.

Til orientering:

Husbankens kontrakt med ekstern revisor er fra juni 1982, sist endret juli 1992. I følge § 2-4 (9) jf. § 1-3 (1), i forskrift om offentlige anskaffelser, fastsatt ved kongelig resolusjon av 15. juni 2001, omfatter denne forskriften også kontrakter om revisjon. I brev av 1. juli 2002 til Kommunal- og regionaldepartementet ba Riksrevisjonen om få opplyst om anbud er brukt vedrørende kontrakt om revisjon av Husbankens regnskaper. I svarbrev av 12. august 2002 opplyser departementet at det vil bli benyttet anbud ved eventuell fornyelse av kontrakten. Riksrevisjonen ba i brev av 27. august 2002 Kommunal- og regionaldepartementet innhente uttalelse fra Nærings- og handelsdepartementet om hvor lenge en tjenestekontrakt om revisjon kan løpe før ny anbudsrunde må gjennomføres. Den 3. september 2002 sendte Kommunal- og regionaldepartementet en slik henvendelse til Nærings- og handelsdepartementet.

Forholdet vil bli fulgt opp av Riksrevisjonen.

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

SIVA – Selskapet for industrivekst SF

Selskapet for industrivekstanlegg, SIVA, ble etablert i 1968 etter lov om visse statsbedrifter m.m. av 25. juni 1965. Fra 1. januar 1993 ble selskapet omdannet til statsforetaket SIVA – Selskapet for industrivekst SF.

SIVA skal være et nasjonalt foretak for økt verdiskaping og sysselsetting i distriktene.

Konsernregnskapet omfatter 36 datterselskaper.

Foretaket hadde per 31. desember 2001 en innskuddskapital på 1 754,5 mill. kroner, mot 514,5 mill. kroner ved utgangen av 2000. I innskuddskapitalen inngår 265 mill. kroner som er øremerket den statlige andelen av investeringen i IT- og kunnskaps-senter på Fornebu og 1 225 mill. kroner som er øremerket innskuddskapital i Argentum Fondsinvesteringer AS. I forbindelse med at 100 mill. kroner av SIVAs lån i statskassen ble konvertert til innskuddskapital, er det fra 1998 stilt krav om en avkastning på 6,5 % på den konverterte innskuddskapitalen. Dette avkastningskravet er ikke innfridd i 2001.

Konsernets driftsinntekter i 2001 var 212,1 mill. kroner, mot 219,7 mill. kroner i 2000. Morforetaket

SIVA hadde driftsinntekter på 132,7 mill. kroner i 2001, mot 141,7 mill. kroner i 2000. I 2001 mottok konsernet 57,5 mill. kroner i tilskudd bevilget over kapittel 0552 Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling, post 70 SIVA – utviklingsarbeid, inkubatorprogram, m.v. og post 71 Næringshager.

Årsresultatet for konsernet i 2001 ble et underskudd på 35,7 mill. kroner, mot et overskudd på 23,1 mill. kroner i 2000. Morforetaket fikk et underskudd på 37,4 mill. kroner, mot et overskudd på 23,4 mill. kroner i 2000.

Per 31. desember 2001 var konsernets egenkapitalandel, eksklusive minoritetsinteresser, 55,7 % (18,1 % ekskl. bevilgninger øremerket Fornebu og Argentum), mot 30,5 % (20 % ekskl. Fornebu-bevilgningen) i 2000. Morforetaket hadde ved utgangen av 2001 en egenkapitalandel på 67,6 % (26,7 % ekskl. bevilgninger øremerket Fornebu og Argentum), mot 43,4 % (30,5 % ekskl. Fornebu-bevilgningen) i 2000.

Kostnadsført revisjonshonorar for 2001 er 423 300 kroner for konsernet og 201 700 kroner for morforetaket. I tillegg kommer andre tjenester med 340 513 kroner for konsernet og 261 913 kroner for morforetaket.

SIVA og SND eier 50 % hver av det statlige investerings-selskapet Argentum Fondsinvesteringer AS. Selskapet ble etablert 1. oktober 2001 og har en aksjekapital på 1 000 mill. kroner. I 2001 fikk selskapet et årsresultat på 27,4 mill. kroner.

Forvaltningen av statens eierinteresser i SIVA ble overført fra Kommunal- og regionaldepartementet til Nærings- og handelsdepartementet fra og med 1. januar 2002 jf. kongelig resolusjon av 21. desember 2001.

I statsrådets beretning datert 5. juli 2002 vises det til at Nærings- og handelsdepartementet fra og med regnskapsåret 2002 vil stille krav til SIVA mht. avkastning på investert kapital.

Nærings- og handelsdepartementet er i ferd med å vurdere hele det bedriftsrettede virkemiddelapparatet, både enkeltvirkemidler og organiseringen av apparatet, deriblant SIVA og Argentum Fondsinvesteringer AS. SIVA er en av virkemiddelinstansjonene som i den forbindelse har kommet med innspill.

I 2001 hadde foretaket gjennomsnittlig 41 ansatte.

2.6 KULTUR- OG KIRKE-DEPARTEMENTET

- *Hundreårsmarkeringen-Norge 2005 AS*
- *Nationaltheatret AS*
- *Norsk rikskringkasting AS*

Deleide:

- *Carte Blanche AS (70 %)*
- *Den Nationale Scene AS (66,7 %)*

- *Den Norske Opera AS (90 %)*
- *Filmparken AS (77,6 %)*
- *Rogaland Teater AS (66,7 %)*
- *Trøndelag Teater AS (66,7 %)*

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

Hundreårsmarkeringen-Norge 2005 AS

Tusenårsskiftet-Norge 2000 AS ble stiftet 3. februar 1998. Den 11. desember 2000 endret selskapet navn til Hundreårsmarkeringen-Norge 2005 AS.

Selskapets formål er å forberede og gjennomføre markeringen av nytt årtusen og hundreårsjubileet for Norge som selvstendig nasjon. Selskapet skal ha hele landet som virkeområde og virksomheten skal reflektere den pågående verdidebatten i Norge.

Selskapet har en aksjekapital på 50 000 kroner.

Selskapets driftsinntekter var i 2001 på 45,1 mill. kroner. Tilsvarende tall for 2000 var 75,6 mill. kroner. Årets resultat ble et overskudd på 430 571 kroner, mot et underskudd på 35 682 kroner i 2000.

Selskapet mottar tilskudd over kapittel 0320 Allmenne kulturformål post 76 Markering av tusenårsskiftet. I 2001 utgjorde tilskuddet 44,2 mill. kroner, mot 63,8 mill. kroner i 2000.

Per 31. desember 2001 hadde selskapet en egenkapitalandel på 5,4 %, mot 0,3 % i 2000.

Revisjonshonoraret er kostnadsført med 21 000 kroner.

I 2001 var det gjennomsnittlig 10 ansatte.

Nationaltheatret AS

Nationaltheatret AS ble stiftet i 1899. Med virkning fra 1. januar 1999 eier staten alle aksjene i selskapet.

Selskapets formål er å drive teatervirksomhet. Selskapet har et særlig ansvar for å ivareta nasjonale kulturpolitiske interesser på scenekunstmrådet.

Selskapets aksjekapital er 195 000 kroner.

I 2001 var selskapets driftsinntekter på 135,9 mill. kroner, hvorav 105,3 mill. kroner er statlige tilskudd bevilget over kapittel 324 Teater- og operformål post 70 Nasjonale institusjoner. Tilsvarende tall fra 2000 var henholdsvis 143,4 mill. kroner og 100,9 mill. kroner. Årets resultat ble et underskudd på 6,2 mill. kroner, mot et overskudd på 0,2 mill. kroner i 2000.

Revisjonshonorar for selskapets revisor for 2001 er 136 296 kroner. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med 26 588 kroner.

Per 31. desember 2001 hadde selskapet en egenkapitalandel på 16,4 %, mot 24,4 % i 2000.

Gjennomsnittlig antall årsverk i 2001 var 245.

Norsk rikskringkasting AS (NRK AS)

Norsk rikskringkasting ble omdannet fra stiftelse til et statlig heleid aksjeselskap 30. april 1996.

Selskapets formål er å drive allmennkringkasting

i radio og fjernsyn og virksomhet som har sammenheng med dette. Selskapet skal gjennom programvirksomhet nasjonalt, regionalt og på fylkesnivå:

- 1 konsekvent fremme ytrings- og informasjonsfriheten, de demokratiske grunnverdier og de grunnleggende menneskerettigheter og det enkelte menneskes frihet og verdighet. Programvirksomheten skal preges av allsidighet, upartiskhet, saklighet og skal legge vekt på det vesentlige
- 2 støtte demokratiet gjennom et mangfoldig tilbud av nyheter, fakta, kommentarer og debatt om samfunnsspørsmål, også for mindretall og spesielle grupper
- 3 støtte, skape og utvikle norsk kultur, kunst og underholdning
- 4 legge vekt på programtilbudets allmenndannende karakter og formidle livssynsprogrammer og religiøse programmer
- 5 produsere og formidle kvalitetsprogrammer for barn og ungdom
- 6 fremme bruk og respekt for norsk språk og tilse at de to målformer er representert med minst 25 % av verbalsendingene i radio og fjernsyn og i NRKs informasjonsvirksomhet
- 7 bidra til å sikre og utvikle samisk språk og kultur
- 8 sende programmer for etniske og språklige minoriteter

NRK AS kan med samtykke fra generalforsamlingen opprette datterselskaper eller delta i andre selskaper som driver annen type virksomhet enn allmennkringkasting.

Konsernregnskapet omfatter morselskapet NRK AS og det heleide datterselskapet NRK Aktivum AS. NRK Aktivum AS ble stiftet 25. april 1997 med det formål å utvikle forretningsmessig virksomhet med basis i morselskapets potensial.

Selskapet har en aksjekapital på 1 000 mill. kroner.

Konsernets driftsinntekter var i 2001 på 3 240,4 mill. kroner, hvorav kringkastingavgiften utgjorde 3 073,6 mill. kroner, en økning på 73 mill. kroner fra året før. Morselskapets driftsinntekter var i 2001 på 3 215,7 mill. kroner, mot 3 143,8 mill. kroner i 2000. Årets resultat for konsernet viste et overskudd på 5,8 mill. kroner, mot et underskudd på 128,1 mill. kroner året før. Morselskapet hadde et årsresultat på 8,1 mill. kroner, mot et underskudd på 130 mill. kroner året før.

Både konsernet og morselskapet hadde et negativt driftsresultat, henholdsvis 71,6 mill. kroner og 68,1 mill. kroner. Av St.prp. nr. 1 (2001–2002) Kulturdepartementet framgår det at generalforsamlingen, som i 1999 og 2000, uttrykkelig har forutsatt at driften i NRK skal gå i balanse.

NRK AS har i 2001 mottatt tilskudd på 2,6 mill. kroner. Beløpet er bevilget over kapittel 336, post 70

Informasjonsberedskap, jf. St.prp. nr. 1 (2000–2001) og Budsjett-innst. S. nr. 2 (2000–2001) behandlet i Stortinget 15. desember 2000.

Konsernets egenkapitalandel var ved utgangen av 2001 på 53,3 %, mot 53,6 % året før.

Konsernet har kostnadsført godtgjørelse til revisor for 2001 med 765 900 kroner for revisjon og 792 661 kroner for andre tjenester. Tilsvarende tall for morselskapet var henholdsvis 686 900 kroner og 783 661 kroner.

Gjennomsnittlig antall årsverk i 2001 var 3 427.

2.7 LANDBRUKSDEPARTEMENTET

- *Statens skogplanteskoler AS*
- *Staur Gård AS*
- *Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS (49 % av aksjene er eid av SIVA)*
- *Statskog SF*

Deleid:

- *Bioparken AS (54,4 %)*
- *Graminor AS (51,1 %)*
- *Instrumenttjenesten AS (85 %)*

Virksomheter der Riksrevisjonen orienterer om enkelte forhold:

Statens skogplanteskoler AS

Statens skogplanteskoler AS ble stiftet 1. september 1989.

Konsernet omfattet i tillegg til morselskapet datterselskapene Sønsterud planteskole AS (100 %) og Reiersøl og Lyngdal Planteskoler AS (56,5 %). Sønsterud planteskole AS ble solgt i 2000 og Reiersøl og Lyngdal Planteskoler AS ble solgt i 2001.

Det har ikke vært noen driftsaktivitet i selskapet i 2001, og eier vedtok å oppløse selskapet på ekstraordinær generalforsamling 29. oktober 2001. Som et resultat av at selskapet ble slettet fra Brønnøysundregistrene 1. november 2001 ble det verken avgitt beretning eller årsregnskap for 2001. Dette er i samsvar med regelverket.

I regnskapsåret 2001 har statsråden utøvd myndighetsutøvelse i selskapet, og statsråden avga derfor beretning for 2001.

Til orientering:

Garantiansvar for staten

Det framgår av protokollen fra ordinær generalforsamling 26. april 2001 at ved avvikling av selskapet overtar staten ansvaret for eventuelle oppryddingskostnader ut over 50 000 kroner for hvert av de i alt tre DDT-deponiene ved henholdsvis Sønsterud, Reiersøl og Lyngdal planteskoler. Riksrevisjonen ba i brev av 18. desember 2001 til departementet om

opplysning om disse garantier har vært forelagt Stortinget.

Departementet viser i sitt svarbrev av 15. januar 2002 til at det i St.prp. nr. 1 (2001–2002) kap. 1142 post 76 (s. 104) meddelte Stortinget følgende: «*Det blei i 1998 og 1999 gjennomført ei større kartlegging av DDT-deponiar ved dei norske skogplanteskulane. Resultata frå denne kartlegginga syner at 37 deponi bør fjernast og 7 deponi bør dekkjast til. Det blir no arbeidd fram prosjektplanar for dei ulike lokalitetane. I samband med gjennomføring av tiltak kan det bli aktuelt at staten finansierer deler av tiltaka.*»

Det framgår også av svarbrevet av 15. januar 2002 at: «*Staten har hatt og må fremdeles ha et ubegrenset ansvar for denne type kostnader. Ordningene med at de eiere som har overtatt, tar et ansvar på opptil kr. 50.000 pr. deponi er gjort fordi det nå er antatt at forholdene kan bringes i orden innen denne kostnadsramme.*»

Brudd på aksjeloven

I brev av 26. oktober 2001 stilte Riksrevisjonen flere spørsmål rundt avholdelsen av ekstraordinær generalforsamling den 16. juli 2001. Dette omfattet bl.a. manglende varslings til Riksrevisjonen, det forhold at fullmakt fra departementet til styreleder var underskrevet av statssekretær samt at styreleder var eneste tilstedeværende på møtet.

Departementet uttaler til dette i sitt svarbrev av 13. november 2001 at: «*departementet [beklager] at det kan knytte seg enkelte feil med hensyn til innkalling av Riksrevisjonen og fullmakten til å gjennomføre generalforsamling i selskapet 16/7–2001.*»

I samme brev tok Riksrevisjonen opp forholdet til aksjeloven §§ 16-9 Utdeling til aksjeeierne og 16–10 Endelig oppløsning. Det ble etterlyst informasjon om utdeling er eller vil bli foretatt før behandlingen av spørsmålet om oppløsning av selskapet, og om revidert oppgjør vil bli forelagt eier på ekstraordinær generalforsamling den 29. oktober 2001.

I brev av 13. november 2001 viser departementet til «*avviklingsregnskapet for Statens skogplanteskoler AS av 15/10–2001, som ble godkjent av generalforsamlingen den 29. oktober 2001 hvor også Riksrevisjonen var til stede. Det er ikke foretatt utbetalinger til aksjonærene eller andre verken før eller etter denne dato.*»

I brev av 18. desember 2001 tok Riksrevisjonen på nytt opp spørsmålet om avviklingen av selskapet var i samsvar med aksjeloven: «*I vårt brev av 26. oktober 2001 viste vi til aksjeloven §§ 16-9 og 16-10, om at utdeling til aksjonærene skal være avsluttet og revidert oppgjør godkjent av generalforsamlingen, før det skal meldes til Foretaksregisteret at selskapet er endelig oppløst. Den ekstraordinære generalforsamling 29. oktober 2001 behandlet ikke revidert*

oppgjør [...]. Etter vår oppfatning synes ikke oppløsningen av selskapet å være behandlet i samsvar med aksjelovens bestemmelser.»

Departementets svarer i brev av 15. januar 2002 at: «Det kunne vært foretatt utbetaling til aksjonæren på et tidligere tidspunkt enn hva som har vært tilfelle, men i så fall burde det vært holdt tilbake et tilstrekkelig beløp for å ta høyde for usikkerheten omkring resultatet av skatteoppgjøret, jfr. aksjeloven § 16-9. Dette ble ikke vurdert å være i strid med intensjonene i aksjelovens bestemmelser om avvikling av et selskap [...]. Riksrevisjonen vil få tilsendt en kopi av det reviderte oppgjør så snart dette foreligger.»

I brev av 20. juni 2002 konkluderte Riksrevisjonen med at: «En slik utbetaling er etter vår oppfatning lovens utgangspunkt, og vi kan ikke se at departementets ønske skulle utgjøre noen hindring for å følge lovens regler om oppløsning.» Samtidig ble det minnet om at det reviderte oppgjøret enda ikke var mottatt.

Det ble fra Riksrevisjonens side purret på det reviderte oppgjøret ved brev av 23. juli 2002. Revidert oppgjør ble mottatt 23. august 2002.

Etter Riksrevisjonens oppfatning har ikke oppløsningen av Statens skogplanteskoler AS blitt gjennomført i samsvar med aksjelovens regler. Staten, som aksjonær, har imidlertid mottatt korrekt oppgjør, og Riksrevisjonen tar derfor de nevnte forhold til etterretning.

Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS (VESO)

Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS (VESO) ble etablert som aksjeselskap 1. januar 1992. Selskapet er en fortsettelse av instituttet med samme navn som var underlagt Norges Landbruksvitenskapelige Forskningsråd.

Selskapets formål er å arbeide for sunne dyr i gode miljøer

- ved bedre utnyttelse av den samlede veterinærmedisinske kunnskap og erfaring
- ved å tilby forsknings- og utredningsoppdrag med basis i veterinærmedisinsk kompetanse, selge sykdomsforebyggende og andre relaterte produkter
- og ellers være en serviceinstitusjon i veterinærmiljøet ved formidling og salg av veterinærmedisinsk kunnskap og veterinærmedisinske produkter, agent- og forhandlervirksomhet, deltakelse i andre selskaper og foretagender samt annen virksomhet med økonomisk formål

VESO har en aksjekapital på 5 mill. kroner.

VESOs driftsinntekter var i 2001 på 148,8 mill. kroner, mot 138,5 mill. kroner året før. Årets resultat ble et overskudd på 3 mill. kroner, mot et overskudd i 2000 på 4,7 mill. kroner. Det er i regnskapet for 2001 avsatt 1,5 mill. kroner i utbytte.

Per 31. desember 2001 hadde selskapet en egenkapitalandel på 51,8 %, mot 50,9 % i 2000.

Revisjonshonorar for 2001 er kostnadsført med 98 600 kroner. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med 36 500 kroner.

I vedtak av 15. juni 2001 samtykket Stortinget i at Landbruksdepartementet kan selge inntil 66 % av aksjene i VESO, jf. Innst. S. nr. 325 (2000–2001) og St.prp. nr. 84 (2000–2001). I Innst. S. nr. 37 (2001–2002) jf. St.prp. nr. 25 (2001–2002) framgår det at det den 16. oktober 2001 ble undertegnet en avtale mellom SIVA og Landbruksdepartementet om salg av 49 % av aksjene i VESO for 10 mill. kroner.

I 2001 har det gjennomsnittlig vært 77 ansatte i selskapet.

Til orientering:

Avtale mellom tilrettelegger/rådgiver og VESO

I brev av 25. juli 2002 stilte Riksrevisjonen spørsmål ved en formulering i avtale datert 2. april 2001 mellom tilrettelegger/rådgiver av salget, Gamma Group AS, og VESO. I avtalens punkt 1 framgår det at Gamma Group «skulle forestå salg av 49 % av aksjene i VESO til SIVA». Denne avtalen ble inngått to uker før salgsprospektet ble utarbeidet, og Riksrevisjonen ba derfor om departementets kommentar vedrørende formuleringen i avtalen i forhold til den gjennomførte prosessen. I svarbrev av 26. august 2002 uttalte departementet at det «at SIVA nevnes som kjøper i denne avtalen er begrunnet i at det allerede tidlig i salgsprosessen var kontakt mellom VESO og SIVA om kjøp av en andel i VESO. Salgsprospektet ble som nevnt i tidligere korrespondanse lagt frem for flere aktuelle kjøpere. At SIVA nevnes i avtalen som ble inngått mellom Gamma Group AS og VESO skyldes at SIVA allerede var inne i prosessen, men det var på det tidspunkt ikke klart at endelig kjøper av aksjeposten skulle bli SIVA.»

Informasjon til Stortinget i St.prp. nr. 84 (2000–2001)

I brev av 25. juli 2002 tok Riksrevisjonen opp at det kunne synes som om at det ikke var samsvar mellom opplysninger gitt i salgsprospektet og i St.prp. nr. 84 (2000–2001). I salgsprospektet datert 17. april 2001 under punkt 1.1 Bakgrunn er det opplyst følgende: «Landbruksdepartementet ønsker primært å få inn en privat langsiktig strategisk eier [...] men kan se for seg at nedsalget skjer i to trinn hvor en annen statlig aktør kjøper seg inn i første omgang.» Landbruksdepartementet fremmet forslag om delprivatisering til Stortinget i St.prp. nr. 84 (2000–2001). Under punkt 3.10 Landbruksdepartementet (side 120) Salg av aksjer i Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS, VESO, uttaler departementet at «Gjennom delprivatisering ønsker Landbruksdepartementet å få inn langsiktige strategiske eiere [...]» Videre fram-

kommer det at «Aksjesalget foreslås gjennomført i to omganger. I første omgang tas det sikte på å selge inntil 49 pst. av aksjene innen utgangen av juni 2001».

Departementet svarer i sitt brev av 26. august 2002 at det i utgangspunktet ikke er motstrid mellom opplysninger gitt i salgsprospektet og St.prp. nr. 84 (2000–2001). Som begrunnelse for dette henviser de til at i salgsprosessen ga både departementet og SIVA uttrykk for at det var ønskelig at SIVA etter hvert skulle selge seg ned i VESO.

Departementet uttaler i sitt svarbrev av 23. september 2002 at på det tidspunkt St.prp. nr. 84 (2000–2001) ble skrevet, så Landbruksdepartementet for seg at man skulle få flere interesserte kjøpere til aksjeposten i VESO. Departementet uttaler videre:

«Som tidligere påpekt var SIVA eneste reelle kjøper etter at interessenter var bedt om å komme med bud. Landbruksdepartementet vurderte SIVA og bedriftens utstrakte nettverk innen forskningsinstitusjoner til å være av viktig strategisk betydning for VESO, og det ble dermed besluttet å gjennomføre salget 16. oktober 2001 til SIVA til tross for at man hadde håpet på flere budgivere.

Landbruksdepartementet ser i ettertid at departementet burde presisert nærmere overfor Stortinget at man i salgsprosessen også kunne vurdere salg til en annen statlig aktør i første omgang.»

Prisen på aksjeposten

I brev av 25. juli 2002 ba Riksrevisjonen om departementets vurdering av forholdet mellom salgsprisen på 10 mill. kroner og rådgiverens estimerte verdi på ca. 40 mill. kroner (90–94 mill. kroner for 100 % av aksjene) som Gamma Group hadde kommet fram til i sin verddivurdering, datert 25. mai 2001. Det framgår av departementets svarbrev av 26. august 2002 at «Landbruksdepartementet [er] enig i at denne prisen er lav sett i relasjon til verddivurderingen av selskapet. Med bakgrunn i at andelen på 49 % ikke er en kontrollerende andel i selskapet aksepterte imidlertid departementet budet på 10 mill. kr.» Med utgangspunkt i verddivurderingen har departementet akseptert en rabatt på ca. 75 %. Sammenligningsvis krevde SIVA en rabatt på minst 30 %, basert på egen verddivurdering, for en ikke kontrollerende post i et unotert selskap, jf. SIVAs indikative bud datert 9. august 2001.

Videre henviser departementet til at «Også Gamma Group AS anslo at en ikke kontrollerende andel i selskapet skulle gi en betydelig rabatt i forhold til en kontrollerende andel i VESO.» Da Riksrevisjonen ikke kunne se ut fra verddivurderingen gjort av Gamma Group AS at de ga en slik uttalelse, ba Riksrevisjonen om kopi av de dokumenter hvor Gamma Groups vurdering av rabatten framkommer.

I departementets svar av 23. september 2002 uttaler departementet at: «det [er] ikke funnet doku-

menter som viser at Gamma Group AS gir uttalelser om rabatt knyttet til salget i VESO. I salgsprosessen ga likevel Gamma Group AS muntlig uttrykk for at en ikke kontrollerende andel av VESO skulle gis betydelig rabatt».

Forlenget frist

Riksrevisjonen ba i brev av 25. juli 2002 om opplysninger om tidsfristen ble utsatt og om andre potensielle budgivere fikk opplysninger om utsatt tidsfrist. I departementets svarbrev av 26. august 2002 uttaler departementet at «alle som hadde meldt sin interesse, [...], fikk underrettelse om dette». Departementet henviser til brev datert 21. mars 2002. Henvisningen refererer seg til de to aktørene som senere leverte inn bud. I brev av 3. september 2002 ba Riksrevisjonen om dokumentasjon på når fristen ble utsatt, hva som ble ny frist og om bakgrunnen for at ikke alle som hadde vist interesse ble informert om fristutsettelsen.

Departementet svarer i brev av 23. september 2002 at: «Alle interessenter, ikke bare SIVA og Europharma, ble informert om at fristen for å komme med bud var forlenget. Denne informasjonen ble gitt muntlig av VESOs administrerende direktør i juni 2001. Fristen ble ikke fastsatt til en bestemt dato, men det ble uttrykt at man oppfordret interessentene om å komme med bud så snart som mulig. Landbruksdepartementet tar til etterretning at vårt svarbrev av 26. august 2002 kan tolkes dit hen at det bare var Europharma og SIVA som fikk beskjed om den forlengede fristen.»

Bruk av muntlige avtaler

I brev av 26. juni 2002 ba Riksrevisjonen om kopier av skriftlige avtaler mellom departementet og advokatfirmaet Schjødt. I departementets svarbrev av 10. juli 2002 uttaler departementet at «Forespørselen til Schjødt ble gjort per telefon. Det var ikke ventet at deres juridiske bistand skulle være så omfattende som den faktisk ble. Mye av årsaken til at den ble så omfattende var blant annet krevende sluttforhandlinger hvor SIVA gjorde aktivt bruk av sine juridiske rådgivere.» I Riksrevisjonens brev av 3. september 2002 ble det bedt om en utdyping av departementets svar av 10. juli 2002. I departementets svarbrev av 23. september 2002 uttaler departementet at: «Landbruksdepartementet ser i ettertid at det ikke var heldig å unnlate å gjøre de muntlige avtalene med advokatfirmaet Schjødt skriftlige etter hvert som arbeidet skred frem og ble mer omfattende enn forutsatt. Årsaken til at avtalene ikke ble gjort skriftlige var at det på slutten av forhandlingene ble svært hektisk. Landbruksdepartementet så det også som nødvendig å ferdigstille arbeidet. Tidsfristen som var satt til juni 2001 i St.prp. nr. 84 var overskredet, og det ble sett på som uheldig at ferdigstillingen av salget trakk lengre ut i tid enn det allerede hadde gjort.»

Riksrevisjonen tar departementets svar til etterretning.

Statskog SF

Direktoratet for statens skoger ble omdannet til statsforetaket Statskog SF med virkning fra 1. januar 1993.

Foretakets formål er å forvalte, drive og utvikle statlige skogs- og fjelleiendommer med tilhørende ressurser, det som står i forbindelse med dette, og annen naturlig tilgrensende virksomhet. Innenfor rammen av dette kan foretaket gjennom deltakelse eller i samarbeid med andre forvalte og drive eiendommer og andre former for tjenester innen foretakets virksomhetsområde. Eiendommene skal drives effektivt med sikte på å oppnå et tilfredsstillende økonomisk resultat. Det skal drives et aktivt naturvern og tas hensyn til friluftsinnteresser. Ressursene skal utnyttes balansert, og fornybare ressurser skal tas vare på og utvikles videre.

Konsernet inkluderer, foruten Statskog SF, seks heleide datterselskaper og flere tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter. Statskog SF har også aksjer og andeler i andre norske selskaper.

Statskog SF hadde ved utgangen av 2001 en innskuddskapital på 88,5 mill. kroner.

Konsernets driftsinntekter i 2001 var 231,3 mill. kroner, mot 221,5 mill. kroner i 2000. Morforetakets driftsinntekter i 2001 var 200,4 mill. kroner, mot 200,3 mill. kroner i 2000. De forvaltningsmessige oppgavene Statskog SF er pålagt av Landbruksdepartementet, dekkes gjennom årlige bevilgninger over statsbudsjettets kapittel 1161 Statskog SF – Forvaltningsdrift. For 2001 var bevilgningen 23 mill. kroner. Konsernets årsresultat i 2001 ble 25,2 mill. kroner, mot 8,1 mill. kroner i 2000. Morforetaket fikk i 2000 og 2001 tilsvarende resultater som konsernet.

I 2001 er det avsatt 13 mill. kroner i utbytte til staten.

Ved utgangen av 2001 hadde konsernet en egenkapitalandel på 74,5 %, mot 74,1 % året før.

Det er i morforetaket og konsernet kostnadsført 320 000 kroner i ordinært revisjonshonorar og 41 000 kroner i andre honorarer til revisor i 2001. I brev av 11. september 2002 stilte Riksrevisjonen spørsmål ved føringen av revisors godtgjørelse, da det ut fra noteopplysningen i regnskapet kan synes som om foretaket ikke har hatt kostnader ved revisjon av sine datterselskaper. Riksrevisjonen legger til grunn at foretaket følger regnskapsloven § 7-31 ved utarbeidelsen av regnskapet for 2002.

Ved utgangen av 2001 hadde konsernet 185 ansatte.

Til orientering:

Foretakets vedtekter

Riksrevisjonen orienterte i Dokument nr. 3:2 (2001–2002) at Statskogs vedtekter § 10 er utformet slik at det kan gis rom for å oppta lån og garantier utover balanseført verdi. Dette er ikke i samsvar med statsforetaksloven. Landbruksdepartementet var enig i at formuleringen var uheldig, og opplyste om at det ville ta initiativ til å få vedtektene endret. Vedtektene ble endret på ordinært foretaksmøte 6. juni 2002. Vedtektene § 10 har nå følgende ordlyd: «*Statskog SF kan bare ta opp lån eller gi garantier for så vidt som det etter låneopptaket eller garantistillelsen er dekning for foretakets samlede lån og garantiansvar i verdien av foretakets eiendeler, jfr. Statsforetaksloven § 5 1. ledd.*»

Riksrevisjonen har merket seg at vedtektene er endret i samsvar med statsforetaksloven.

Grunneierfondet

Inntekter av grunn disponeringstiltak i statsallmenninger går inn på et eget fond, Grunneierfondet. Fjelloven § 12 definerer hva disse midler kan nyttes til. Myndighet som er lagt til departementet etter § 12 andre ledd om grunn disponeringstiltak, og tredje ledd om bruken av grunneierinntektene, er delegert til Statskog SF, jf. § 2 i forskrift av 1. juli 1995 om delegering etter Fjelloven.

Eget regnskap for Grunneierfondet er tatt inn i årsberetningen for Statskog SF, selv om Grunneierfondet ikke inngår i Statskogs regnskap. Per 31. desember 2001 hadde Fondet en balanse på 39,2 mill. kroner, mot 46,9 mill. kroner året før. Stortinget har vedtatt at ikke-inntektsgivende grunneieroppgaver i statsallmenningene fra og med 2000 skal dekkes av Grunneierfondet jf. Budsjett-innst. S. nr. 8 (1999–2000).

Fondet inngår ikke i statsregnskapet/kapitalregnskapet.

Riksrevisjonen ba i brev av 2. juli 2001 departementet vurdere om ikke Grunneierfondet burde inngå i statsregnskapet/kapitalregnskapet sett i forhold til fondets karakter.

I brev av 26. juli 2001 svarer departementet at de mener nåværende regnskapsføring er i samsvar med fjellovens bestemmelser, og at fondet derfor ikke skal inngå i statsregnskapet/kapitalregnskapet. Til støtte for sitt syn anfører departementet bl.a. at fondets resultater ikke er gjenstand for utbyttebetraktninger siden Stortinget har forutsatt at inntektene ikke skulle trekkes ut av distriktene. Departementet viser også til at ordet «fond» ikke er benyttet i fjelloven eller i lovens forarbeider, og at det verken i loven eller forarbeidene synes å være forutsatt at fondets inntekter eller utgifter skulle bevilges av Stortinget.

I brev av 3. mai 2002 framgår det at Riksrevisjo-

nen er av den oppfatning at Grunneierfondet faller inn under definisjonen av offentlige fond, og på denne bakgrunn synes det er riktig at fondet burde inngå i statsregnskapet/kapitalregnskapet. Dersom departementet fastholdt sitt syn fra svarbrev datert 26. juli 2001 ble det bedt om at Landbruksdepartementet tok saken opp med Finansdepartementet for en nærmere avklaring.

I brev av 5. juni 2002 fastholder Landbruksdepartementet sitt syn, og opplyser at det har gjort Finansdepartementet kjent med dette syn i brev av 5. juni 2002.

Riksrevisjonen avventer Finansdepartementets vurdering og vil følge saken i den videre kontrollen.

Fri egenkapital

Riksrevisjonen orienterte både i Dokument nr. 3:2 (2000–2001) og i Dokument nr. 3:2 (2001–2002) om egenkapitalandelen i Statskog SF. I fjorårets dokument tok Riksrevisjonen til etterretning at Landbruksdepartementet legger til grunn en høy egenkapitalandel i Statskog SF, men opplyste at selskapets disponering av egenkapitalen i henhold til selskapets investeringsplaner ville bli fulgt opp.

Spørsmålet om Statskogs egenkapitalandel ble senest tatt opp med Landbruksdepartementet i brev av 24. mai 2002. Landbruksdepartementet svarer i brev av 24. juni 2002 at Statskogs egenkapitalandel de siste årene har vært relativt stabil i området 75 %, og at dette har sin bakgrunn fra opprettelsen hvor det ble påpekt at egenkapitalandelen skulle være på samme nivå som i storskogbruket for øvrig.

Departementet beskriver kort status for aktuelle investeringsområder og viser også til at Statskog i årene framover står overfor store utfordringer i forbindelse med bl.a. skogbrukets lønnsomhet, samfunnets ønske om barskogvern og en forventet ny grunneierorganisasjon i Finnmark. Det vises også til at i de lokalsamfunn hvor Statskog er inne som grunneier forventes det at Statskog skal være med å bidra til at disse samfunnene utvikles videre.

På denne bakgrunn mener departementet at Statskog fortsatt, og kanskje mer enn tidligere år, bør disponere en egenkapitalandel på gjeldende nivå. Dette vil departementet ta opp til ny vurdering på bakgrunn av den kommende verdivurderingen av foretaket.

I brev av 28. juni 2002 tok Riksrevisjonen igjen opp foretakets egenkapitalsituasjon med departementet:

«I følge Statistisk sentralbyrås regnskapsstatistikk fra 1995 er gjennomsnittlig egenkapitalandel innen aksjeselskaper i skogbruket dette året på 44,8 %. Statskogs egenkapitalandel de siste årene har vært om lag 75 %. I forhold til de forutsetninger som er gitt for Statskogs egenkapitalandel, ville dette likevel kunne aksepteres over en periode ut fra investeringsplaner og kapitalbehov. [---]

I styrets beretning både for 2000 og 2001 fremgår det at avkastningen på selskapets finansielle plasseringer har vært svak. Det vises til at finansmarkedet har utviklet seg negativt.

Av resultatregnskapene for de siste årene ser man at Statskogs resultater er svært påvirket av de finansielle plasseringene. Finansplasseringer synes på denne bakgrunn å utgjøre et viktig område innen foretakets virksomhet.

Statskogs kapitalbehov har i løpet av de siste årene vist seg å være betydelig lavere enn opprinnelig forventet. Slik vi ser det klarer heller ikke foretaket å dokumentere et konkret fremtidig kapitalbehov som kan forsvare den høye egenkapitalandel som selskapet har. På tross av de investeringer som faktisk er skjedd har Statskogs egenkapitalandel vært stabil rundt 75 % av totalkapitalen. Som følge av høy egenkapitalandel og betydelig likvide midler har Statskog i stor grad foretatt finansplasseringer med varierende resultater.»

I svarbrev av 5. juli 2002, undertegnet av statsråden, vises det til at Statskogs kapitalbehov er forbundet med ny næringsvirksomhet, samt at foretaket står foran store utfordringer og endringer av rammevilkår.

Videre framgår det at statsråden «er enig med Riksrevisjonen i at det kan være rom for å redusere egenkapitalandelen noe, og vil vurdere dette i løpet av høsten 2002. [---] Jeg finner det naturlig å foreta en mer helhetlig vurdering av egenkapitalgraden i Statskog SF etter at det er gjennomført en ny verdivurdering av foretaket. [---] En slik verdivurdering vil bli foretatt i løpet av 2003.»

Riksrevisjonen tar svaret til etterretning og vil følge dette opp i den videre kontroll.

Instrumenttjenesten AS

Instrumenttjenesten AS ble stiftet 6. juni 1991. Landbruksdepartementet med underliggende etater eier 45 % og flere etater under Utdannings- og forskningsdepartementet eier til sammen 40 %.

Selskapet har i henhold til vedtektene § 3 til formål: Å bidra til å effektivisere landbruksforskningen ved å drive handelsvirksomhet og konsulenttjenester i tilknytning til anskaffelse og drift av utstyr til vitenskapelig bruk innenfor landbruksforskning, herunder utvikling og tilpasning av slikt utstyr, formidling av lån av utstyr mellom de landbruksvitenskapelige institusjoner, gi råd og bistand i forbindelse med kjøp eller bygging av utstyr, import av utstyr til vitenskapelig bruk i landbruksforskningen, agent- og forhandlervirksomhet, deltakelse i andre selskaper og foretagender, samt annen virksomhet med økonomisk formål.

Instrumenttjenesten AS har en aksjekapital på 1 mill. kroner.

Selskapet hadde i 2001 driftsinntekter på 19,2

mill. kroner, mot 21,8 mill. kroner i 2000. Resultatet var et underskudd på 2 mill. kroner, mot et underskudd på 1,5 mill. kroner året før.

Ved utgangen av 2001 var egenkapitalandelen på 54,6 %, mot 67,4 % i 2000.

Revisjonshonoraret for 2001 utgjør 101 000 kroner. Det var i 2001 ingen utbetalinger til revisor for andre tjenester.

I 2001 hadde selskapet i gjennomsnitt 22 ansatte.

Til orientering:

Departementets oppfølging av økonomireglementet § 22

Landbruksdepartementet, som forvalter statens interesser i selskapet, har ikke utarbeidet retningslinjer i henhold til økonomireglementet § 22. Riksrevisjonen har tatt dette forholdet opp med departementet flere ganger, senest i brev av 27. mai 2002. Statsråden opplyser i sin beretning av 11. juli 2002 at instruks/retningslinjer vil bli utarbeidet og oversendt Riksrevisjonen snarest mulig. Dette vil bli fulgt opp av Riksrevisjonen i den videre kontrollen.

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

Staur Gård AS

Staur Gård AS ble stiftet 4. juli 2001.

Selskapets formål er i følge vedtektene § 3 drift av Staur Gård med tilhørende virksomhet, herunder forskning og utvikling i egen regi og gjennom utleie av tjenester, utleie og vedlikehold av hovedbygning, stabbur og boliger.

Ved utgangen av 2001 var selskapets aksjekapital på 1,5 mill. kroner.

Driftsinntektene i 2001 var på 1,7 mill. kroner. Driftsresultatet var på minus 316 310 kroner. Årsresultatet i 2001 ble et underskudd på 258 264 kroner.

Ved utgangen av 2001 hadde selskapet en egenkapitalandel på 85,7 %.

Revisjonshonorar for selskapet utgjorde 7 210 kroner i 2001.

I 2001 har det vært 5 fast ansatte i selskapet.

2.8 MILJØVERNDEPARTEMENTET

Deleide:

- *Polarmiljøsenderet AS (65,6 %)*

2.9 NÆRINGS- OG HANDELS- DEPARTEMENTET

- *Bjørnøen AS*
- *Electronic Chart Centre AS*
- *Grødegaard AS*
- *Kings Bay AS*

- *Moxy Trucks AS*
- *Norsk Garantiinstitutt for Skip og Borefartøyer AS*
- *Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS*
- *Svalbard Samfunnsdrift AS*
- *Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND)*

Deleide:

- *A/S Olivin (51 %)*
- *Arcus AS (solgt 2001)*
- *Cermaq ASA (79,4 %)*
- *Kongsberg Gruppen ASA (50 %)*
- *Nammo AS (45 %)*
- *NOAH AS (75,4 %)*
- *Norge på EXPO 2000 AS (58,3 %)*
- *Norsk Hydro ASA (43,8 %)*
- *Norsk Medisinaldepot ASA (solgt 2001)*
- *Raufoss ASA (50,3 %)*
- *Telenor ASA (77,7 %)*

Selskap under Garantiinstitutt for eksportkreditt (GIEK):

- *GIEK Kredittforsikring AS*

Orientering om generelle forhold knyttet til departementets forvaltning:

Departementets ansvar for oppfølging av aksjeselskap med statlig eierinteresse, statsforetak m.m. i henhold til økonomireglementet for staten § 22

Den 8. november 2000 oversendte Nærings- og handelsdepartementet kopi av instruks for forvaltning av statlige eierinteresser i aksjeselskaper under departementet i henhold til økonomireglementet (ØR) § 22. I instruksen ble det vist til at avkastningskrav og utbyttepolitikk for det enkelte selskap skal være vedlegg til instruksen. I brev av 13. mars 2001 etter spurte Riksrevisjonen ovennevnte vedlegg. Departementet svarte i brev av 28. mars 2001 at arbeidet med vedlegg til instruksen av forskjellige grunner var blitt stilt i bero, men er nå under utarbeidelse.

I Riksrevisjonens brev av 19. februar 2002 ble det purret på vedleggene som omhandler avkastningskrav og utbyttepolitikk for det enkelte selskap. I svarbrev av 4. mars 2002 uttaler departementet at det for tiden har under utarbeidelse en stortingsmelding om statlig eierskap. Avkastningskrav og utbyttepolitikk vil være blant de temaer som omhandles der på generell basis i sammenheng med prinsipper for god eierstyring. Arbeidet med å fastsette avkastningskrav og utbyttepolitikk for de enkelte selskaper er en omfattende og krevende prosess som først vil bli slutført etter at Stortinget har behandlet eierskapsmeldingen.

I Riksrevisjonens brev av 20. juni 2002 vises det til St.meld. nr. 22 (2001–2002) Et mindre og bedre statlig eierskap som ble lagt fram for Stortinget 19. april 2002, «*hvor det gis i likhet med tidligere slike*

meldinger, uttrykk for at forvaltningen av eierinteressene er en dynamisk prosess. I samsvar med dette legger vi til grunn at verken porteføljen av selskaper under departementets forvaltning, eller avkastningskrav/utbyttepolitikk er noe som ligger fast. Det forutsettes derfor at det er en nødvendig del av forvaltningen av eierskapet, å sørge for at forutsetningene i ØR § 22 til enhver tid er oppfylt. Betydningen av dette er som nevnt understreket flere steder i eierskapsmeldingen.»

Departementet svarer i brev av 6. juli 2002: «Som et ledd i oppfølgingen av St.meld. nr. 22 for 2001–2002 Et mindre og bedre statlig eierskap, som Stortinget behandlet 18. juni d.å., vil Nærings- og handelsdepartementet etablere en prosjektgruppe som skal utarbeide forslag til avkastningskrav og utbyttepolitikk for samtlige selskaper hvor departementet har en dominerende eierinteresse og hvor forretningsmessige mål er fremtredende. Prosjektgruppens arbeid vil skje i kontakt med selskapenes styrer. [---]

Hensikten med prosjektet er å oppnå en bedre forvaltning av de statlige eierinteressene og å sørge for at forutsetningene i Økonomireglementet for staten § 22 er oppfylt.

Det tas sikte på at arbeidet skal være sluttført i løpet av høsten 2002».

Riksrevisjonen har merket seg departementets svar og vil følge opp saken videre.

Virksomheter der Riksrevisjonen orienterer om enkelte forhold:

Arcus AS

Arcus AS ble skilt ut fra A/S Vinmonopolet 1. januar 1996.

Selskapets formål er å drive import, eksport, produksjon, lagring og distribusjon av alkoholholdige drikker og andre varer, samt virksomhet som står i forbindelse med dette, samt å eie andeler i andre selskaper som driver slik virksomhet.

Konsernregnskapet omfatter holdingselskapet Arcus AS og de heleide datterselskapene Arcus Produkter AS og Vectura AS.

Forslag om salg av Arcus ble lagt fram for Stortinget i St.prp. nr. 67 (1998–99) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjett for 1999. Ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I Tillegg nr. 1 (1998–99) gjorde Stortinget vedtak om å selge statens aksjer i selskapet.

Regjeringen besluttet senere at staten skulle kunne beholde en eierandel på 34 %, som ville utgjøre en kontrollerende minoritet i selskapet. Denne beslutningen sammen med andre sentrale deler av den salgsavtale som var inngått under forutsetning om Stortingets samtykke, ble lagt fram for Stortinget i St.prp. nr. 84 (2000–2001) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2001, jf. Budsjett-innst. S. nr. 8 (2000–

2001) og vedtatt av Stortinget 15. juni 2001. Salget av 66 % av aksjene ble gjennomført 30. juli 2001.

Nærings- og handelsdepartementet ved statsråden har ikke avgitt beretning for 2001, da staten ikke lenger har dominerende innflytelse i selskapet. Ved Stortingets vedtak av 6. desember 2001 fikk Nærings- og handelsdepartementet fullmakt til å selge resten av statens aksjer i Arcus AS.

Til orientering:

Oppnådd pris ved salg av 66 % av statens aksjer

I brev av 9. april 2002 ba Riksrevisjonen om Nærings- og handelsdepartementets vurdering av den oppnådde pris på 340 mill. kroner for 66 % av aksjene, som rent matematisk tilsvarer en samlet verdi på 515 mill. kroner for konsernet. Bakgrunnen var at denne pris syntes lav sett i relasjon til en rekke forhold som gjengis i brevet.

Departementet ble bedt om å opplyse hvilke avklaringer for enerettsområdene (produksjon og tapping av brennevin og teknisk og medisinsk sprit) og juridiske forhold i tilknytning til varemerke som departementet hadde arbeidet med og hva som ble resultatet av dette.

I sitt svarbrev av 5. juni 2002 er departementets vurdering at de oppnådde en akseptabel pris. Videre påpeker departementet at salget skjedde til høystbydende etter en offentlig tilbudsrunde, der departementet ble bistått av en profesjonell rådgiver, og «*Det faktum at staten ønsket å sitte med negativt flertall kan også ha redusert interessen og lagt en 'rabatt' på aksjene. Det aktuelle alternativ til salg ville vært å utsette salget, i påvente av bedre resultater og forventninger om en høyere pris på et senere tidspunkt. Dette alternativet var ikke realistisk [...]*»

Det pekes også på andre faktorer som konsernets svake resultat for 1998, uklare fremtidsutsikter og statens salgsforutsetninger.

I svarbrevet under pkt. 4.6 Andre avklaringer opplyser departementet at: «*Forut for salgsprosessen innledning søkte departementet å avklare forhold knyttet til enerettsområdene med vedkommende departementer; Sosial- og helsedepartementet og Finansdepartementet. Dette lot seg imidlertid ikke gjøre innen rimelig tid. At det her kunne skje endringer som ville gi konkurranse og på sikt kunne redusere Arcus' økonomiske resultater var imidlertid på det rene, og kan ha redusert tilbyderens verdiberegninger noe. Vi nevner for ordens skyld at Finansdepartementet ved brev av 12. april 2002 nå har sendt ut til høring forslag om å oppheve bestemmelsen om at bevilling til tilvirkning av brennevin kun kan gis til ett selskap (i dag Arcus Produkter AS), samt ytterligere revisjon av regelverket om alkohol-teknisk sprit.*

De juridiske spørsmål knyttet til varemerke (akevitt) ble etter det departementet kjenner til avklart

forut for salget, og kjøper ble orientert om dette underveis og i due diligence-prosessen.»

I brev av 25. juni 2002 tok Riksrevisjonen opp enkelte konkrete forhold ved verdivurderingen av 6. august 1999 som gjør det vanskelig å kunne basere seg på denne ved vurderingen av oppnådd pris.

I departementets svarbrev av 5. august 2002 uttaler departementet at: «*Når prosessen trakk ut i tid som den gjorde er vi i ettertid ikke uenig i at det kunne vært nyttig med en revurdering av verdiestimatet, med en mer systematisk vurdering både av nye prognoser for resultatutviklingen samt effekten av et endret salgsopplegg. [...] Nærings- og handelsdepartementet hadde ingen grunn til å stille spørsmål ved hvorvidt rådgiverne [...] hadde faglige kvalifikasjoner til å utføre en forsvarlig verdivurdering.*»

Med utgangspunkt i den prosess som departementet har gjennomført tar Riksrevisjonen departementets svar til etterretning.

Cermaq ASA

Statkorn Holding ASA ble stiftet 12. desember 1994. På ekstraordinær generalforsamling 2. februar 2001 endret selskapet navn til Cermaq ASA. Staten solgte 20 % av aksjene i desember 1999. Per 31. desember 2001 eide staten 79,4 % av utstedte aksjer.

Selskapet har i henhold til vedtektene § 3 til formål å drive fiskefôrproduksjon, fiskeoppdrett og annen havbruksvirksomhet, møllevirksomhet og annen landbruksrelatert virksomhet, samt annen virksomhet som står i naturlig sammenheng med dette. Selskapet skal ha en aktiv rolle knyttet til forskning og utvikling i marin sektor og oppdrettsnæringen.

Cermaq ASA har en aksjekapital på 875 mill. kroner.

Konsernet hadde i 2001 driftsinntekter på 7 054,9 mill. kroner, mot 4 566,2 mill. kroner i 2000. Årsresultatet var på 99,2 mill. kroner, mot 277,1 mill. kroner året før. Mørselskapet hadde i 2001 driftsinntekter på 27 mill. kroner, mot 67,5 mill. kroner i 2000. Årsresultatet var på 117,9 mill. kroner, mot 56,6 mill. kroner året før.

Ved utgangen av 2001 var konsernets egenkapitalandel på 36,3 %, mot 43,9 % i 2000.

For konsernet er det opplyst at revisjonshonoraret for 2001 utgjorde 2,4 mill. kroner og at honoraret for andre tjenester utgjorde 4,2 mill. kroner. Tilsvarende tall for morselskapet var henholdsvis 355 000 kroner og 1,1 mill. kroner.

Konsernet hadde 2 583 ansatte ved utgangen av 2001.

Til orientering:

Føring av statens aksjepost i Cermaq ASA i kapitalregnskapet for 2001 – Konto 626009 Aksjer under Nærings- og handelsdepartementet

I kapitalregnskapet for 2001 er statens eierandel i Cermaq ASA bokført med 1 600 mill. kroner som

var identisk med bokført verdi året før. Dette til tross for at det var gjennomført en transaksjon med 54 400 aksjer i 2001.

Landbruksdepartementet inngikk 20. april 2001 avtale med Cermaq ASA om erverv av Staur Gård og av selskapets aksjepost på 51,1 % i Norsk Kornforedling AS. Av brev av 18. juni 2001 fra departementet til Cermaq går det fram at verdien av disse transaksjonene er vurdert til 30,4 mill. kroner, og som oppgjør mottok Cermaq 54 400 aksjer av statens aksjepost i selskapet.

Forvaltningen av statens aksjer i Cermaq ble fra 1. juli 2001 overført fra Landbruksdepartementet til Nærings- og handelsdepartementet.

Ettersom transaksjonene ble gjennomført mens Landbruksdepartementet forvaltet eierskapet, ba Riksrevisjonen departementet i brev av 16. juli 2002 om opplysninger om hvorfor bokført verdi av statens aksjepost ikke er endret.

Den 19. juli 2002 oversendte Landbruksdepartementet brevet til Nærings- og handelsdepartementet med kopi til Riksrevisjonen. Landbruksdepartementet begrunner dette med at det er Nærings- og handelsdepartementet som rapporterte aksjebeholdningen til kapitalregnskapet for 2001.

Nærings- og handelsdepartementet skriver i brev av 1. august 2002 til Riksrevisjonen at de ved en inkurie ikke fanget opp at det hadde skjedd en transaksjon i forkant av overføringen av aksjeposten mellom de nevnte departementer. Departementet bekrefter den verdsettelse som Riksrevisjonen har vist til, og basert på transaksjonsverdier antar departementet at den bokførte verdi av aksjeposten skulle vært redusert med 30,4 mill. kroner. Departementet vil ta opp en slik korreksjon av de bokførte verdiene med Finansdepartementet.

Riksrevisjonen har merket seg departementets svar og vil følge opp at kapitalregnskapet blir korrigert.

Norsk Medisinaldepot ASA (NMD)

For regnskapsåret 2001 har Riksrevisjonen kun hatt kontroll med salget av statens aksjer i Norsk Medisinaldepot ASA (NMD). Aksjesalget ble gjennomført 7. september 2001.

NMD ble opprettet ved særlov 27. februar 1953. Selskapet ble omdannet til statsaksjeselskap 1. januar 1993. På ekstraordinær generalforsamling i august 1999 ble selskapet omgjort til allmennaksjeselskap.

Selskapets formål er å drive handel med legemidler og gifter og andre varer, og virksomhet som står i forbindelse med dette, herunder å eie aksjer i andre selskaper.

Den 15. mars 1999 solgte staten ved Sosial- og helsedepartementet 17 % av aksjene i selskapet til den hollandske legemiddelgrossisten Apothekers Coöperatie OPG. U.A. (OPG). Stortinget godkjente salgsvitalen den 27. mars 1999, jf. Innst. S. nr. 193

(1998–99). I desember 1999 overtok 223 norske apotekere i alt 4 009 av statens aksjer i NMD til 3 000 kroner per aksje. Aksjesalget medførte at statens eierandel i NMD ble redusert fra 83 % til 81 %.

I mai 2001 inngikk Nærings- og handelsdepartementet en avtale med det tyske legemiddelkonsernet GEHE AG om salg av statens gjenværende aksjepost i NMD under forutsetning av Stortingets samtykke og at Konkurransetilsynet ikke hadde innvendinger. Stortinget ga sitt samtykke 15. juni 2001. Konkurransetilsynet fant ikke grunnlag for inngrep mot GEHEs erverv av NMD.

Kjøpesummen ved salget av statens aksjer utgjorde 468 mill. kroner. Sluttsommen ble imidlertid nedjustert med 42 mill. kroner som følge av udekkede pensjonskrav.

Til orientering:

Styrelederens rolle ved salg av selskapet

I forbindelse med salget av 17 % av statens aksjer i NMD til OPG i 1999 orienterte Riksrevisjonen om enkelte forhold rundt salgsprosessen. Særlig gjaldt dette en advokats engasjement i salgsprosessen og hvem som betalte for tjenestene. Det henvises her til Dokument nr. 3:2 (2001–2002).

Ovennevnte advokat ble i 1998 engasjert som styreleder for NMD.

I forbindelse med salget av statens aksjer i NMD til GEHE i 2001 var styrelederen sterkt involvert. Han opptrådte som juridisk rådgiver for departementet samt som forhandlingsleder. Videre var advokatfirmaet hvor styrelederen er partner også departementets rådgiver, samt at det avga «legal opinion» i forbindelse med salgsprospektet. Riksrevisjonen ba i brev av 10. juni 2002 om departementets vurdering av styrelederens engasjement, herunder en nærmere redegjørelse for hvilke oppgaver han var tillagt i forbindelse med salgsprosessen. Departementet ble i samme brev også bedt om å fremlegge eventuelle skriftlige avtaler mellom oppdragsgiver og styreleder og/eller advokatfirmaet.

I departementets svarbrev av 9. juli 2002 framgår det at Fondsfinans fant det naturlig å benytte advokaten og advokatfirmaet som juridisk rådgiver under prosessen med salget til GEHE. Begrunnelsen for dette var de markedsutfordringer og det kapitalbehov NMD sto overfor, samt det forhold at verdiesimatene for NMD stadig ble nedjustert. For å ivareta statens verdier var det derfor viktig å finne en ny eier raskt. Advokaten og advokatfirmaet kjente selskapet og dets forhistorie godt. Dessuten hadde advokaten gode kontakter innen OPG, som med henvisning til aksjonæravtalen mellom partene ønsket å trekke seg ut av selskapet uten tap.

Av denne grunn ble det, i forståelse med Fondsfinans, advokatfirmaet som sto for forhandlingene med OPG og GEHEs juridiske rådgivere om den konkrete utformingen av aksjekjøpsavtalen.

Departementet bekrefter imidlertid at skriftlige avtaler ikke ble inngått når det gjelder advokatfirmaets engasjement:

«Av praktiske grunner gikk [advokatfirmaets] fakturaer ikke via Fondsfinans, men ble sendt direkte til og honorert fra departementet. Det var ikke inngått skriftlig avtale mellom [advokatfirmaet] og Fondsfinans og/eller departementet om dette oppdraget, som ble honorert etter regning.»

Det er heller ikke framlagt noen avtaler vedrørende styrelederens engasjement.

Departementet redegjør i brev av 9. juli 2002 for advokatens totale engasjement i saken. Det vises til at:

«Nærings- og handelsdepartementet er i utgangspunktet enig med det syn som ligger bak når Riksrevisjonen tar opp denne saken. Departementet vil vanligvis frarå at styrets medlemmer i tillegg har konsulentoppdrag eller andre særskilt honorerte oppdrag for det selskapet der de sitter i styret. Særlig gjelder dette styrets leder, hvor det kan være vanskelig for selskapets ledelse å styre et eventuelt oppdrag og kontrollere dets omfang og honorar. Dette prinsipielle syn ligger til grunn blant annet når departementet nominerer medlemmer til styrene i de forskjellige selskapene hvor staten har eierinteresser. Det er også viktig å være oppmerksom på at styret og selskapet i en del situasjoner kan ha interesser som ikke faller sammen med aksjonærenes.»

Departementet uttaler videre at det i denne konkrete saken var hensiktsmessig å benytte styrelederens kompetanse og kunnskap om NMD i forbindelse med salget av statens aksjepost. Dette skyldtes særlig det forhold at han hadde vært med under hele delprivatiseringsprosessen av selskapet. Selskapets utfordringer og endrede markedsforutsetninger medførte at styrelederens rolle i dette tilfellet ble omfattende.

Riksrevisjonen har merket seg departementets svar at det «prinsipielt legger til grunn at selskapenes styremedlemmer, eller virksomheter disse er tilknyttet, ikke bør utføre konsulentoppdrag eller andre særskilt honorerte oppdrag for det selskapet der de sitter i styret, og vil følge dette opp ved fremtidige styrevalg».

Riksrevisjonen tar departementets svar til etterretning.

Norge på EXPO 2000 AS

Norge på EXPO 2000 AS ble stiftet i 1998. Staten er selskapets største eier med 58,3 % av aksjene. I statens eierandel er Statskraft SFs aksjer i selskapet medberegnet.

Selskapets formål er å forberede, gjennomføre

og avslutte Norges deltakelse på verdensutstillingen i Hannover i 2000.

Selskapets aksjekapital er på 3 mill. kroner. Hele aksjekapitalen i selskapet er tapt.

Årets resultat ble et overskudd på 8 555 kroner, mot et underskudd på 17,7 mill. kroner i 2000.

I regnskapet for 2000 ble det avsatt og kostnadsført 60 000 kroner til ordinært revisjonshonorar for 2001 og for avviklingsåret. Det er ikke kostnadsført ytterligere revisjonshonorar i 2001.

På ekstraordinær generalforsamling 26. november 2001 ble Norge på EXPO 2000 AS besluttet avvirket. Det ble samtidig valgt avviklingsstyre. Melding om oppløsning og kreditorvarsel ble registrert i Foretaksregisteret 30. januar 2002.

Per 31. desember 2001 hadde selskapet ingen ansette.

Til orientering:

Avholdelse av ordinær generalforsamling

Ifølge aksjeloven § 5-5 skal ordinær generalforsamling avholdes innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår. Saker som skal behandles og avgjøres på ordinær generalforsamling er bl.a. godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen. Videre er det generalforsamlingens oppgave å fastsette styrets honorar og godkjenne revisors godtgjørelse, jf. henholdsvis aksjeloven §§ 6-10 og 7-1.

I statsrådets beretning datert 17. september 2002 opplyses det at «*Generalforsamling i avviklingsstyret for Norge på EXPO 2000 AS ble avholdt 23. april 2002.*»

I brev av 8. oktober 2002 til departementet etterlyste Riksrevisjonen protokoll fra den ordinære generalforsamlingen i 2002.

I brev av 16. oktober 2002 viser departementet til statsrådets beretning av 17. september 2002 og opplyser følgende:

«Nærings- og handelsdepartementet kan til ytterligere supplering opplyse at avviklingsstyret i Norge på EXPO 2000 AS, i betraktning av at selskapet ikke hadde noen aktivitet i 2001 og var besluttet nedlagt, ikke har sett behov for noen ordinær generalforsamling før det kan fremlegges revidert oppgjør for generalforsamlingen, jf. aksjelovens § 16-10 første ledd, og selskapet endelig kan oppløses.»

I følge aksjeloven § 16-2 tredje ledd gjelder reglene om generalforsamling så langt de passer for selskaper under avvikling. Etter det Riksrevisjonen kan se foreligger det ingen forhold som tilsier at reglene om ordinær generalforsamling ikke gjelder på vanlig måte for Norge på EXPO 2000 AS selv om selskapet er under avvikling og ikke hadde aktivitet i 2001.

Riksrevisjonen legger til grunn at det skulle vært avholdt ordinær generalforsamling i selskapet innen seks måneder etter utgangen av regnskapsåret 2001.

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

Bjørnøen AS

Bjørnøen AS ble stiftet 3. juni 1918. Selskapets aksjer ble overtatt av den norske stat i 1932.

Selskapet eier all grunn og noen kulturhistoriske bygninger på Bjørnøya. Selskapets inntekter kommer fra løpende festekontrakter.

Bjørnøen AS har til formål drift og utnyttelse av selskapets eiendommer på Svalbard og annen virksomhet i forbindelse med dette.

Bjørnøen AS har en aksjekapital på 4 mill. kroner.

Driftsinntektene i 2001 beløp seg til 14 266 kroner, mot 13 850 kroner i 2000. Selskapet hadde i 2001 et underskudd på 137 481 kroner, mens det i 2000 var et underskudd på 180 222 kroner. Medregnet årets underskudd har selskapet et samlet udekket tap på 663 943 kroner.

Selskapet hadde ved utgangen av 2001 en egenkapitalandel på 85,5 %, mot 88,6 % året før.

Revisjonshonorar for 2001 utgjør 5 025 kroner, og godtgjørelse til revisor for andre tjenester utgjør 11 025 kroner.

Det er ingen ansatte i selskapet. Administrasjonen av selskapet forestås av Kings Bay AS.

Electronic Chart Centre AS

Electronic Chart Centre AS (ECC AS) ble stiftet 30. juni 1999.

ECC AS har til formål å bygge opp og drive en offisiell elektronisk sjøkarttjeneste for maritim virksomhet og drive med virksomhet knyttet til dette, herunder å samarbeide med, delta i eller opprette andre virksomheter som har naturlig sammenheng med dette.

Selskapet har en aksjekapital på 10 mill. kroner.

ECC AS hadde i 2001 driftsinntekter på 19,8 mill. kroner, mot 18,5 mill. kroner i 2000. Årsresultatet ble et underskudd på 23 mill. kroner, mot et underskudd på 34,2 mill. kroner i 2000. Underskuddet ble dekket ved overførsel fra overkursfondet, hvorav 9 mill. kroner er nedskrivning av FoU.

Selskapets egenkapitalandel var ved utgangen av 2001 på 80,5 %, mens selskapets egenkapitalandel ved utgangen av 2000 var på 91,5 %.

Revisjonshonorar for 2001 utgjør 10 000 kroner, mens andre tjenester fra revisor er kostnadsført med 68 000 kroner.

I 2001 var gjennomsnittlig antall ansatte 17.

Grødegaard AS

Statens Kantiner SF ble 17. januar 2001 omdannet til aksjeselskap og skiftet navn til Grødegaard AS. Med virkning fra 1. januar 2001 ble forvaltningen av statens interesser i selskapet overført fra Forsvarsde-

partementet til Nærings- og handelsdepartementet, jf. kongelig resolusjon av 21. desember 2001.

I følge selskapets vedtekter § 3 er formålet å drive kantiner, bevertningssteder og hoteller og alt som står i naturlig sammenheng med dette. Selskapet har på forretningsmessig grunnlag plikt til å legge inn bud på oppdrag i Forsvaret som omfattes av selskapets formål.

Grødegaard AS har en aksjekapital på 30 mill. kroner.

Selskapet hadde i 2001 driftsinntekter på 320,5 mill. kroner, som er en reduksjon på 41,8 mill. kroner fra 2000. Årsresultatet for 2001 ble minus 21,3 mill. kroner, som er en reduksjon på 19,7 mill. kroner fra året før.

Det er i regnskapet for 2001 ikke avsatt utbytte til staten.

Egenkapitalandelen var ved utgangen av 2001 på 26,5 %, mot 45 % ved utgangen av 2000.

Revisjonshonoraret for 2001 til selskapets revisor utgjør 140 000 kroner. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med 80 000 kroner.

I Stortingets vedtak av 18. juni 2002, jf. Innst. S. nr. 264 (2001–2002) og St.meld. nr. 22 (2001–2002), fikk regjeringen fullmakt til å selge selskapet.

I 2001 har det gjennomsnittlig vært 720 ansatte.

Kings Bay AS

Kings Bay Kull Compani AS ble stiftet 14. desember 1916 som et gruveselskap. Staten overtok samtlige aksjer i selskapet i 1933. Gruvedriften opphørte i 1963. I dag driver selskapet samfunnet i Ny-Ålesund ved at det sørger for infrastrukturen; vann- og elektrisitetsforsyning samt transport, innkvartering og messe. I 1998 ble det vedtatt å endre selskapets navn til Kings Bay AS.

Kings Bay AS har til formål drift og utnyttelse av selskapets eiendommer på Svalbard og annen virksomhet som står i forbindelse med dette. Selskapets virksomhet skal særlig ha som mål å yte tjenester til og fremme forskning og vitenskapelig virksomhet, samt bidra til å utvikle Ny-Ålesund som en internasjonal arktisk naturvitenskapelig forskningsstasjon.

Selskapet har en aksjekapital på 2 mill. kroner.

Kings Bay AS hadde i 2001 driftsinntekter på 24,5 mill. kroner, mot 29 mill. kroner i 2000. Selskapet fikk i 2001 bevilget 11 mill. kroner over statsbudsjettets kapittel 953 Kings Bay AS. Selskapet hadde i 2001 et overskudd på 78 076 kroner, mot et underskudd på 504 230 kroner i 2000.

Selskapet hadde ved utgangen av 2001 en egenkapitalandel på 12,9 %, mot 7,9 % året før.

Revisjonshonorar for 2001 utgjør 127 350 kroner, og godtgjørelse til revisor for andre tjenester utgjør 163 325 kroner.

I 2001 var det gjennomsnittlig 24 ansatte i selskapet.

Moxy Trucks AS

Moxy Trucks AS ble stiftet i juni 1991. Fra 1997 og fram til 2000 var selskapet et heleid datterselskap av A/S Olivin. Aksjene i selskapet ble den 22. desember 2000 overført til Nærings- og handelsdepartementet og Fellesforbundet. Staten eide 99,99 % av aksjene i selskapet per 31. desember 2001.

Ifølge § 3 i vedtektene er selskapets formål å drive produksjon, utvikling og salg av anleggsmaskiner av type ADT (articulated dump trucks/rammestyrte dumper-trucks) samt alt som står i forbindelse med dette.

I 2001 etablerte Moxy Trucks AS et eget distribusjonsselskap i USA, Moxy Trucks of America LLC. Moxy Trucks AS eier 78 % av selskapet og de øvrige 22 % eies av en amerikansk investor.

Moxy Trucks AS hadde per 31. desember 2001 en aksjekapital på 120 mill. kroner.

Konsernets driftsinntekter i 2001 var 424,5 mill. kroner. Morselskapets driftsinntekter i 2001 var 404,5 mill. kroner. Årsresultat for konsernet var et underskudd på 37 mill. kroner. Morselskapet fikk i 2001 et underskudd på 23,9 mill. kroner.

Per 31. desember 2001 utgjorde konsernets egenkapitalandel 21,4 %.

Revisjonshonorar for 2001 utgjør 189 000 kroner. I tillegg kommer godtgjørelse til selskapets revisor for andre tjenester med 134 531 kroner. I konsernforhold skal det opplyses om samlet revisjonshonorar for både morselskapet og konsernet. Riksrevisjonen har i brev til Nærings- og handelsdepartementet påpekt at det ikke er gitt opplysninger om godtgjørelse til revisor i notene til konsernregnskapet, slik regnskapsloven § 7-31 krever.

I Stortingets vedtak av 5. april 2001, jf. Innst. S. nr. 192 (2000–2001) og St.prp. nr. 46 (2000–2001) Moxy Trucks AS – egenkapitaltilførsel ble det bevilget 50 mill. kroner i ny aksjekapital til Moxy Trucks AS. Videre fikk Nærings- og handelsdepartementet fullmakt til å stille garanti for en driftskreditt på 30 mill. kroner til Moxy Trucks AS.

Departementet fikk fullmakt til å selge statens aksjer i Moxy Trucks AS ved Stortingets vedtak av 6. desember 2001, jf. Budsjett-innst. S. nr. 8 og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2001–2002).

Det ble våren 2001 inngått en opsjonsavtale mellom Nærings- og handelsdepartementet og Spilka Invest A/S om kjøp av statens aksjer i selskapet for 50 mill. kroner. Samtidig mottok Moxy et lån fra Spilka på 12 mill. kroner med 3 års løpetid. Innen 1. mars 2002 måtte opsjonen erklæres for minst 51 % av aksjene og innen 31. desember 2002 for resten. Nærings- og handelsdepartementet ga Spilka Invest A/S en utsettelse av fristen fra 1. mars 2002 til 22. mars 2002 for å erklære opsjonen. Den 22. mars 2002 ga Spilka melding om at de utøver opsjonen på kjøp av 51 % av statens aksjer i Moxy Trucks. Statens eierandel i Moxy er dermed redusert til 48,99 %.

Gjennomsnittlig antall ansatte i konsernet i 2001 var 248.

Norsk Garantiinstitutt for Skip og Borefartøyer AS
Norsk Garantiinstitutt for Skip og Borefartøyer AS ble stiftet i 1975.

Selskapets formål er å garantere for lån til norske rederier. Uttrykket rederi omfatter enhver fysisk eller juridisk person som er eller skal bli eier av, som driver eller skal drive virksomhet med skip eller borefartøyer.

Selskapets aksjekapital er på 1 mill. kroner.

Driftsinntektene i 2001 var 12,5 mill. kroner, mot 10,7 mill. kroner i 2000. Selskapet hadde et årsoverskudd på 6,5 mill. kroner i 2001, det samme resultat som året før. Det ble ikke avsatt utbytte i 2001.

Norsk Garantiinstitutt for Skip og Borefartøyer AS hadde ved utgangen av 2001 en egenkapitalandel på 9,7 %, mens selskapet ved utgangen av 2000 hadde en egenkapitalandel på 6,3 %.

Kostnadsført revisjonshonorar for 2001 utgjør 20 000 kroner. I tillegg kommer andre tjenester med 5 500 kroner.

Det framgår av statsrådens beretning av 25. april 2002 at Norsk Garantiinstitutt for Skip og Borefartøyer AS ikke lenger har noe garantiansvar. Instituttet opprettholdes kun av hensiktsmessighetsgrunner fordi det for norske domstoler fortsatt verserer retts tvister med tilknytning til Reksten-komplekset.

Selskapet har ikke hatt noen ansatte i 2001. Administrasjonen av selskapet forestås av Garantiinstitutt for Eksportkreditt (GIEK).

Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS

Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS ble stiftet i 1916. Staten ervervet aksjer i 1973 og i 1976 og eier i dag 99,9 % av aksjene i selskapet.

Selskapet har til formål ved drift eller på annen måte å utnytte selskapets eiendommer og rettigheter på Svalbard. Selskapet kan videre delta i og drive annen virksomhet som står i forbindelse med dette.

Konsernregnskapet omfatter morselskapet og datterselskapet Store Norske Boliger AS. I desember 2001 ble datterselskapet Store Norske Spitsbergen Grubekompani AS stiftet og overtok fra 1. januar 2002 virksomheten i forbindelse med Svea Nord.

På ekstraordinær generalforsamling 20. desember 2001 ble det besluttet å øke aksjekapitalen med 150 mill. kroner for staten og inntil 90 000 kroner fra de private aksjonærene. Per 31. desember 2001 har selskapet en aksjekapital på 164,4 mill. kroner.

Konsernets driftsinntekter var i 2001 på 565,5 mill. kroner. Det ble ikke utarbeidet konsernregnskap for 2000. Morselskapet hadde i 2001 driftsinntekter på 556,9 mill. kroner, mot 223,2 mill. kroner i 2000. I 2001 mottok selskapet tilskudd til driften på 136 mill. kroner bevilget over statsbudsjettets kapittel 951 Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS.

Resultat før statstilskudd og ekstraordinære poster ble et underskudd på 132,3 mill. kroner for konsernet. Morselskapets tilsvarende resultat ble et underskudd på 133,5 mill. kroner. Årets resultat i 2001 ble et overskudd på 3,9 mill. kroner for konsernet. For morselskapet ble årets resultat et overskudd på 2,8 mill. kroner.

Ved utgangen av 2001 hadde konsernet en egenkapitalandel på 27,3 %.

Revisjonshonoraret i 2001 for konsernet utgjør 206 825 kroner, hvorav 180 000 kroner for morselskapet. Godtgjørelse til revisor for andre tjenester for konsernet utgjør 183 100 kroner, hvorav 181 000 kroner for morselskapet.

Gjennomsnittlig antall ansatte i konsernet i 2001 var 253.

Svalbard Samfunnsdrift AS

Svalbard Samfunnsdrift AS ble etablert i 1989 som et heleid datterselskap under Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS. I 1993 kjøpte staten alle aksjene i Svalbard Samfunnsdrift AS.

Selskapets formål er å drive og videreutvikle de norske lokalsamfunnene på Svalbard.

Konsernregnskapet omfatter foruten morselskapet Svalbard Samfunnsdrift AS, også det heleide datterselskapet Svalbard Næringsbygg AS, samt Svalbard Service Senter AS som ble avviklet 30. november 2001.

Svalbard Samfunnsdrift har en aksjekapital på 10 mill. kroner.

Konsernets og morselskapets driftsinntekter i 2001 var henholdsvis 99,6 mill. kroner og 80,3 mill. kroner. Tilsvarende tall i 2000 var 94,9 mill. kroner og 74,4 mill. kroner. Konsernet har i 2001 regnskapsført tilskudd på 40 mill. kroner fra Nærings- og handelsdepartementet, som er bevilget over kapittel 952 post 70 Svalbard Samfunnsdrift og Næringsutvikling. Tilskuddet fordeler seg med 30,4 mill. kroner i driftstilskudd og 9,6 mill. kroner i tilskudd til investeringer. Etter inntektsføring av statstilskudd fikk konsernet og morselskapet et årsresultat på henholdsvis 5,7 mill. kroner og 5,3 mill. kroner. I 2000 hadde både konsernet og morselskapet et overskudd på 4,7 mill. kroner.

Per 31. desember 2001 var konsernets egenkapitalandel 36,1 %, mot 30,7 % året før.

Revisjonshonorar for konsernets revisor for 2001 utgjør 127 800 kroner, hvorav 106 060 kroner for morselskapet. I tillegg kommer honorar til revisor for andre tjenester med 45 300 kroner for morselskapet.

I St.meld. nr. 9 (1999–2000), jf. Innst. S. nr. 196 (1999–2000), ble det foreslått en styrking av lokaldemokratiet i Longyearbyen, bl.a. ved at Svalbard Samfunnsdrift AS skulle overføres til et nytt lokalt forvaltningsorgan, Longyearbyen lokalstyre. Stortinget ga ved behandlingen av meldingen i juni 2000

sin tilslutning til dette. Longyearbyen lokalstyre ble opprettet med virkning fra 1. januar 2002. Samme dato ble statens aksjer i Svalbard Samfunnsdrift AS overført vederlagsfritt til Longyearbyen lokalstyre, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2001–2002), jf. Budsjett-innst. S. nr. 8 (2001–2002) og Stortingets vedtak av 6. desember 2001.

Det har gjennomsnittlig vært 97 ansatte i konsernet i løpet av 2001.

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND)

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) ble opprettet i 1993.

SND er regulert ved lov av 3. juli 1992 nr. 97 om Statens nærings- og distriktsutviklingsfond samt tilhørende forskrifter og retningslinjer.

Fondets formål framgår av lovens § 1:

«Statens nærings- og distriktsutviklingsfond har til formål å fremme en bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling både i distriktene og i landet for øvrig ved å:

- a) medvirke til utbygging, modernisering og omstilling av, samt produktutvikling og nyetablering i norsk næringsliv i hele landet og
- b) tiltak som vil gi varig og lønnsom sysselsetting i distrikter med særlige sysselsettingsvansker eller svakt utbygd næringsgrunnlag».

Fondet erstatter de tidligere virksomhetene Distriktenes utbygningsfond, Industrifondet, Småbedriftsfondet, Den Norske Industribank AS, Statens Fiskarbank, samt at deler av Statens Landbruksbank og fylkesmennes landbruksavdelinger ble overført til SND i 2000.

Virksomheten er organisert som et konsern med SND som mor og SND Invest AS som datter. SND Invest AS er også organisert som konsern.

Per 31. desember 2001 har SND en innskuddskapital på 629,8 mill. kroner.

Konsernregnskapet for SND viste brutto inntekter på 1 249,2 mill. kroner, som er en reduksjon på 115,5 mill. kroner fra året før. Driftsinntektene i morselskapet ble på 1 199,1 mill. kroner, mot 1 318,1 mill. kroner året før. Årsresultatet i konsernet og morselskapet ble et overskudd på 26,6 mill. kroner i 2001, mot et overskudd på 334,9 mill. kroner i 2000. Det svake resultatet skyldes i hovedsak fall i aksjeverdiene for både børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper i 2001. Det er avsatt 39,1 mill. kroner i utbytte til staten i 2001.

Revisjonsgodtgjørelsen for konsernet i 2001 utgjør 953 000 kroner og for morselskapet 618 000 kroner. Konsulentbistand fra revisor utgjør 622 000 kroner for konsernet og 528 000 kroner for morselskapet.

Underkonsernet SND Invest har en selskapskapital per 31. desember på 1 810 mill. kroner.

I 2001 hadde underkonsernet driftsinntekter på 202,3 mill. kroner, mot 309,8 mill. kroner året før.

Underkonsernets årsresultat ble et underskudd på 79,4 mill. kroner, mot et overskudd på 201,2 mill. kroner i 2000.

Underkonsernet har investeringer til en bokført verdi på 1 493,9 mill. kroner i 140 bedrifter. Realiserte tap på aksjer og ansvarlige lån er i regnskapet for 2001 oppført med 181,8 mill. kroner. For 2000 var tilsvarende tapstall 69,9 mill. kroner.

Godtgjørelse til revisor i underkonsernet utgjør 355 000 kroner for revisjon og 89 000 kroner for konsulentbistand fra revisor.

I 2001 var gjennomsnittlig antall årsverk i SND-konsernet 513.

Selskap under Garantiinstitutt for eksportkreditt:

GIEK Kredittforsikring AS

GIEK Kredittforsikring AS ble stiftet 2. november 2000

Selskapet har til formål å drive kredittforsikring og gjenforsikring, samt virksomhet som naturlig henger sammen med denne virksomhet. Selskapet skal vektlegge å fremme et godt og forsvarlig tilbud til små og mellomstore bedrifter.

Selskapet har en aksjekapital på 15 mill. kroner.

I 2001 hadde selskapet inntekter av finansielle eiendeler på 14,6 mill. kroner. Årsresultatet var på 2,7 mill. kroner. Det er i regnskapet for 2001 avsatt 2 mill. kroner i utbytte.

Selskapet hadde en egenkapitalandel på 16,5 % i 2001.

Revisjonshonoraret for 2001 er kostnadsført med 89 000 kroner.

Per 31. desember 2001 hadde selskapet 11 ansatte.

2.10 OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

- Gassco AS
- Petoro AS
- Enova SF
- Statkraft SF
- Statnett SF

Deleide:

- Statoil ASA (81,8 %)

Virksomheter der Riksrevisjonen orienterer om enkelte forhold:

Statoil ASA

Den Norske Stats Oljeselskap ble stiftet i 1972. I 2001 endret selskapet navn til Statoil ASA (Statoil).

Selskapet har til formål selv, eller gjennom deltakelse i eller sammen med andre selskaper, å drive undersøkelser etter og utvinning, transport, foredling og markedsføring av petroleum og avledede produkter, samt annen virksomhet.

Ved utgangen av 2001 besto Statoil-konsernet av

morselskapet og ca. 30 heleide datterselskaper, samt en rekke deleide selskaper.

Statoil har en aksjekapital på 5 474 mill. kroner.

Konsernets driftsinntekter var i 2001 på 227 756 mill. kroner, mot 208 675 mill. kroner året før. Driftsinntektene for morselskapet ble på 189 538 mill. kroner, mot 155 507 mill. kroner i 2000. Årsresultatet for konsernet var et overskudd på 14 827 mill. kroner, mot 11 335 mill. kroner i 2000. Morselskapet hadde et overskudd på 13 606 mill. kroner, mot 9 431 mill. kroner i 2000. Det er i regnskapet for 2001 avsatt 6 169 mill. kroner i utbytte.

Per 31. desember 2001 utgjorde konsernets egenkapitalandel 24,2 %, mot 28,3 % i 2000.

Revisjonshonorar for konsernets revisor for 2001 utgjør 21,4 mill. kroner, hvorav 4,1 mill. kroner for morselskapet. Fakturert honorar for andre tjenester fra konsernets revisor utgjør 22,3 mill. kroner, hvorav 15,6 mill. kroner for morselskapet. Inkludert i honorar for andre tjenester er 14,7 mill. kroner for revisjonsrelaterte tjenester i forbindelse med børsintroduksjonen.

Den 26. april 2001 vedtok Stortinget å åpne for at inntil 1/3 av aksjene i Statoil kan selges til private eiere. Gjennom emisjon og statlig nedsalg ble 18,2 % av aksjene solgt til private eiere. Etter delprivatiseringen eier staten 81,8 % av aksjene i selskapet. Selskapet ble børsnotert i Oslo og New York den 18. juni 2001.

Per 31. desember 2001 hadde konsernet 16 686 ansatte.

Til orientering:

Delprivatiseringen – Overføring av 25 millioner aksjer til Statoil ASA

I henhold til Stortingsvedtak av 30. mai 2001, jf. Innst. S. nr. 262 (2000–2001) og St.prp. nr. 68 (2000–2001) fikk departementet fullmakt til å benytte seg av bonusaksjer som et av flere stimuleringsstiltak overfor småinvestorer.

På ekstraordinær generalforsamling den 25. mai 2001 ble det vedtatt en fondsemisjon. Selskapets aksjekapital ble økt med 62,5 mill. kroner ved overføring fra fri egenkapital. Forhøyelsen ble gjennomført ved utstedelse av 25 millioner aksjer, hver med pålydende verdi av kr 2,50. Staten som eneaksjonær ga så avkall på sin rett til aksjene i favør av selskapet.

I samme generalforsamling ble det vedtatt at selskapet ikke uten generalforsamlingens godkjennelse kan avhende eller disponere over de nye aksjene annet enn som ledd i tildeling av bonusaksjer i henhold til vilkårene for tilbud til allmennheten som ville bli gjennomført i forbindelse med den planlagte børsnoteringen av selskapets aksjer.

Den 19. juni 2002 ble ca. 1,5 millioner aksjer utdelt som bonusaksjer. Dette utgjør ca. 6 % av det totale antall aksjer som ble overført selskapet ved ovennevnte fondsemisjon, en fondsemisjon hvis ut-

talte formål var å dekke bonusordningen. Det innebærer at Statoil sitter igjen med 23,5 millioner aksjer til en verdi av om lag 1 600 mill. kroner (målt etter introduksjonskursen).

I brev av 28. juni 2002 til Olje- og energidepartementet stilte Riksrevisjonen spørsmål ved om det for de aksjene som ikke ble utdelt som bonusaksjer måtte foreligge et eget bevilgningsvedtak. I svarbrev av 12. juli 2002 viser Olje- og energidepartementet til at det ikke er påkrevd med et eget bevilgningsvedtak da en fondsemisjon er en omklassifisering av kapital i konsernbalansen. En slik omklassifisering utgjør ingen endring i selskapets totale egenkapital, og påvirker heller ikke eierrettighetene til, eller eierforholdene i selskapet så lenge aksjene beholdes i selskapet. Aksjene vil først få en økonomisk verdi dersom selskapet skulle avhende dem eller dele dem ut. Staten har en eierposisjon i Statoil som umuliggjør en slik utdeling uten statens medvirkning. Departementet uttaler videre:

«De resterende aksjene kan regnskapsmessig bli tilbakeført fra aksjekapital til fri egenkapitalposten, og på denne måten «slettes» fra aksjekapitalen uten noen realøkonomiske konsekvenser. Statoils totale egenkapital forblir uendret. En slik regnskapsmessig «sletting» krever etter departementets syn ikke et bevilgningsvedtak, og har heller ingen realøkonomiske konsekvenser. Selskapsrettslig må det skje en beslutning i generalforsamlingen om nedsetting av aksjekapital til sletting av egne aksjer.

Statoils generalforsamling 2002 traff følgende vedtak:

'Selskapet gis tillatelse til å benytte egne aksjer som selskapet mottok i forbindelse med fondsemisjonen vedtatt 25. mai 2001, i forbindelse med tildeling av bonusaksjer i aksjetilbudet som gjennomføres overfor Statoilansatte utenfor Norge i etterkant av børsintroduksjonen. Generalforsamlingen tar til etterretning at styret vurderer aksjekjøpsopsjons- og/eller incentivordninger for ansatte i Statoilkonsernet. Et eventuelt forslag om dette fremlegges på neste generalforsamling.'

Skulle det vise seg at styret fremmer et slikt forslag vil Olje- og energidepartementet ta stilling til dette på dette fremtidige tidspunkt og Riksrevisjonen vil følgelig bli informert.»

Riksrevisjonen vil følge opp at ovennevnte aksjer blir benyttet i overensstemmelse med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Enova SF

Enova SF ble stiftet 22. juni 2001.

Formålet til Enova SF er i følge vedtektene § 2 å fremme en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon. Enova SF skal forvalte midlene fra et energifond. Enova SF skal påse at energi-

fondet tilføres de inntekter som følger av forskrift til energiloven. Rammer for bruken av midler fra energifondet er nedfelt i vedtektene for fondet. Enova SF kan forvalte midler for andre oppdragsgivere når oppdraget ligger innenfor foretakets formål. Enova SF skal i sitt operative arbeide fremme konkurranse og benytte eksterne aktører der det er hensiktsmessig.

Foretaket overtok det offisielle ansvaret for statens arbeid knyttet til omlegging av energibruk og energiproduksjon med virkning fra 1. januar 2002. Dette arbeidet har tidligere vært delt mellom Norges vassdrags- og energidirektorat og distribusjonsselskapene for elektrisitet.

Enova SF har en innskuddskapital på 5 mill. kroner.

Foretakets driftsinntekter i 2001 var 6,9 mill. kroner. I 2001 mottok foretaket 7,5 mill. kroner over kapittel 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon post 21 Spesielle driftsutgifter. Årsresultatet var på 1,1 mill. kroner.

Ved utgangen av 2001 var foretakets egenkapitalandel 69,4 %.

Det er ikke kostnadsført ordinært revisjonshonorar for 2001. Godtgjørelse til selskapets revisor for andre tjenester er kostnadsført med 100 000 kroner.

Per 31. desember 2001 hadde foretaket 12 ansatte.

Til orientering:

Departementets oppfølging av økonomireglementet § 22

I brev av 19. april 2002 til Olje- og energidepartementet ba Riksrevisjonen om å få tilsendt kopi av retningslinjer/instruks for bl.a. Enova SF. Olje- og energidepartementet opplyste i sitt svarbrev av 16. mai 2002 at retningslinjer for oppfølging av Enova SF ville bli sluttført etter at en fireårig avtale mellom Enova SF og Olje- og energidepartementet angående forvaltningen av Energifondet var blitt underskrevet i forbindelse med foretaksmøtet 19. juni 2002. I brev av 12. august 2002 til departementet etterlyste Riksrevisjonen kopi av retningslinjene. Departementet svarer i brev av 17. september 2002 at retningslinjer er under utarbeidelse, og disse vil bli sendt Riksrevisjonen innen utgangen av oktober.

Forholdet vil bli fulgt opp av Riksrevisjonen i den videre kontrollen.

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

Gassco AS

Gassco AS ble stiftet 14. mai 2001.

I følge vedtektene § 2 er selskapets formål å drive transportsystemer for naturgass på og fra norsk kontinentalsokkel, herunder rørledninger og terminaler, enten selv eller gjennom deltakelse i eller

sammen med andre selskaper, og virksomhet i tilknytning til dette.

Selskapet får dekket sine kostnader av eierne av transportsystemet, basert på innbetalinger fra brukerne av systemet. Utover dette skal selskapet ikke ha inntekter.

Selskapet overtok operatøransvaret for gasstransport med virkning fra 1. januar 2002.

Gassco AS har en aksjekapital på 10 mill. kroner.

Selskapets driftsinntekter i 2001 var 20 mill. kroner. Årsresultatet var på 0,3 mill. kroner.

Ved utgangen av 2001 var selskapets egenkapitalandel på 36,6 %.

Det er ikke kostnadsført ordinært revisjonshonorar for 2001. Godtgjørelse til selskapets revisor for andre tjenester er kostnadsført med 67 700 kroner.

I 2001 var det ansatt en person i selskapet.

Petoro AS

Petoro AS ble stiftet 9. mai 2001.

Selskapets formål er på vegne av staten for statens regning og risiko å ha ansvaret for og ivareta de forretningsmessige forhold knyttet til statens direkte engasjement i petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel og virksomhet i tilknytning til dette.

Petoro AS skal også påse at Statoils avsetning av den petroleum som produseres fra statens deltakerandeler, er i samsvar med avsetningsinstruksen fra staten til Statoil.

Petoro AS overtok det formelle ansvaret for statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) den 17. juni 2001. Utgifter og inntekter knyttet til SDØE-andelene vil som tidligere kanaliseres over statsbudsjettet. Petoro AS vil følge ikke ha inntekter fra SDØE-andelene. Det føres et særskilt regnskap for inntekter og utgifter som gjelder deltakerandelene, og kontantstrømmer fra SDØE medregnes således ikke i regnskapene til Petoro AS.

Petoro AS har en aksjekapital på 10 mill. kroner.

Petoro AS skal drives på grunnlag av bevilgninger fra staten. Selskapets driftsinntekter i 2001 består av en statlig bevilgning på 50 mill. kroner over kapittel 2443 Forvaltningsselskap for SDØE post 70 Administrasjon. Resultatet for 2001 ble et underskudd på 8,5 mill. kroner.

Ved utgangen av 2001 var selskapets egenkapitalandel på 7,4 %.

Revisjonshonoraret for 2001 er kostnadsført med 20 000 kroner. I tillegg kommer honorar til revisor for andre tjenester med 315 925 kroner.

Ved utgangen av 2001 hadde selskapet 5 ansatte.

Statkraft SF

Forvaltningsbedriften Statkraft ble fra 1. januar 1992 omorganisert til to statsforetak, Statkraft SF og Statnett SF.

Statkraft SF har til formål selv, gjennom delta- kke i, eller samarbeid med andre selskaper, å plan- legge, prosjektere, oppføre og drive energianlegg, kjøpe og selge energi samt drive virksomhet som står i naturlig sammenheng med dette. Foretaket skal drives etter forretningsmessige prinsipper.

Konsernet omfatter morforetaket Statkraft SF, syv heleide og to deleide datterselskaper. Både morforetak og datterselskaper har betydelige aksjeposter i andre virksomheter.

Statkraft SFs innskuddskapital er på 25 250 mill. kroner.

I 2001 var den salgbare produksjonen på 33,3 TWh, som er 6,9 TWh lavere enn året før. Magasin- beholdningen ble redusert med 1,7 TWh i 2001. Det ble i 2001 foretatt kjøp av 2 TWh, slik at samlet salg ble 35,4 TWh. Dette ga en magasinutfylling på 26,5 TWh, som tilsvarer 79,6 % av Statkrafts produksjon i 2001. Tilsvarende tall for 2000 var 28,2 TWh og 70,1 %.

Gjennomsnittlig el-spotpris steg fra 10,3 øre/kWh i 2000 til 18,7 øre/kWh i 2001.

Konsernets brutto driftsinntekter var i 2001 på 10 394 mill. kroner, en økning på 5 109 mill. kroner fra året før. Kraftsalg utgjør 7 038 mill. kroner og andre driftsinntekter 3 356 mill. kroner. Morforeta- ket har brutto driftsinntekter på 9 297 mill. kroner, som er en økning på 4 254 mill. kroner. Konsernets årsresultat ble på 4 342 mill. kroner, en økning på 3 495 mill. kroner i forhold til foregående år. Morforetaket fikk i 2001 et årsresultat på 3 884 mill. kro- ner, mot 714 mill. kroner i 2000. På foretaksmøtet ble det vedtatt å dele ut 3 640 mill. kroner i utbytte.

Den kraftige resultatforbedringen skyldes i første rekke økt pris, erstatning fra det tyske energiselska- pet E.ON på 1 725 mill. kroner for terminering av Viking Cable avtalen og erstatning fra staten på 457 mill. kroner som følge av at utbyggingen av Beiarn, Bjellåga og Melfjord ble stanset.

Konsernet Statkraft hadde ved utgangen av 2001 en egenkapitalandel på 45,3 %, mot 39 % året før.

Statkraft har i 2001 foretatt investeringer på 5 137 mill. kroner, hvorav 370 mill. kroner gjelder egne kraftanlegg i Norge og 4 767 mill. kroner gjel- der kjøp av eierandeler i andre selskaper. Det ble fo- retatt nye langsiktige låneopptak på 3 600 mill. kro- ner og totale låne- og garantiforpliktelser utgjorde 32 800 mill. kroner, rammen for totale låne- og ga- rantiforpliktelser, som Stortinget har fastsatt, er på 52 500 mill. kroner.

Revisor mottok 850 000 kroner i honorar og 9,4 mill. kroner for annen bistand i morforetaket i 2001. Når norske datterselskaper tas med, blir de tilsvaren- de tall 1,45 mill. kroner og 9,9 mill. kroner.

Forvaltningen av statens eierinteresser i Statkraft SF ble overført fra Olje- og energidepartementet til Nærings- og handelsdepartementet fra 1. januar 2002 jf. kongelig resolusjon av 21. desember 2001.

Gjennomsnittlig antall ansatte i konsernet var 1 995 i 2001.

Statnett SF

Forvaltningsbedriften Statkraft ble fra 1. januar 1992 omorganisert til to statsforetak, Statkraft SF og Stat- nett SF.

Statnett SF er systemansvarlig i det norske kraft- systemet. Foretaket skal ha ansvar for en samfunns- økonomisk rasjonell drift og utvikling av det sentra- le overføringsnett for kraft. Statnett SF skal alene eller sammen med andre planlegge og prosjektere, bygge, eie og drive overføringsanlegg. Statnett SF skal utføre de oppgaver som det er pålagt i henhold til lovgivning og konsesjoner. Statnett SF skal for øvrig følge forretningsmessige prinsipper.

Forretningsdriften er delt i tre områder: Nettvirk- somhet, entreprenørvirksomhet og kraftbørs. De øv- rige oppgavene omfatter ansvaret for sentralnettord- ningen, administrere to regionale fellesnett og ett distribusjonsnett samt balanseavregning mellom målte/ beregnede timeverdier og avtalte timeverdier i kraftmarkedet.

Statnett SF har tre heleide datterselskaper og tre felleskontrollerte virksomheter. I tillegg kommer minoritetsandeler i andre selskaper.

Statnett SF har en innskuddskapital på 2 700 mill. kroner.

Konsernets samlede driftsinntekter i 2001 var 15 274 mill. kroner, mot 9 279 mill. kroner året før. I 2001 var morforetakets driftsinntekter 4 503 mill. kroner, mot 3 387 mill. kroner i 2000. Årsresultatet for konsernet ble i 2001 på 341 mill. kroner, mot 581 mill. kroner i 2000. Årsresultatet for morforetaket var 348 mill. kroner i 2001, mot 477 mill. kroner i 2000. Det er i regnskapet for 2001 avsatt 170 mill. kroner i utbytte til staten. På ordinært foretaksmøte 25. juni 2002 ble det besluttet å øke utbyttet for 2001 med 70 mill. kroner til 240 mill. kroner.

Ved utgangen av 2001 utgjorde konsernets egen- kapitalandel 36,8 %, mot 37,1 % året før.

Det framgår av opplysning i note 7 i regnskapet for Statnett SF at revisjonshonoraret for 2001 utgjør 500 000 kroner for morforetaket. I tillegg kommer honorar for andre tjenester i morforetaket med 391 450 kroner. I konsernforhold skal det opplyses om samlet revisjonshonorar for hele konsernet og hvordan denne er fordelt på revisjon og andre tjesne- ter. Riksrevisjonen har i brev av 15. august 2002 til Statnett SF påpekt at det ikke er gitt opplysninger om godtgjørelse til revisor i notene til konsernregn- skapet, slik regnskapsloven § 7-31 krever. I sitt svar av 6. september 2002 opplyser Statnett SF at revi- sjonshonoraret for konsernet i 2001 utgjør 821 413 kroner og at honoraret for andre tjenester utgjør 670 930 kroner.

I 2001 var gjennomsnittlig antall ansatte i kon- sernet 869.

2.11 SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

- *Norges Statsbaner BA*
- *Posten Norge BA*

Selskaper under forvaltningsbedriften Luftfartsverket:

- *Luftfartsverkets Parkeringsanlegg AS*
- *Nordic Aviation Resources AS (NAR)*
- *Oslo Lufthavn AS*

Selskap under Jernbaneverket:

- *Baneservice Prosjekt AS*
- *BaneTele AS*

Virksomheter der Riksrevisjonen orienterer om enkelte forhold:

Norges Statsbaner BA (NSB)

NSBs trafikkdel ble omdannet fra forvaltningsbedrift til særlovsselskapet Norges Statsbaner BA med virkning fra 1. desember 1996. Virksomheten er regulert i lov av 22. november 1996 om statens jernbanetrafikkselskap.

Selskapets formål er å drive gods- og persontrafikk på jernbane. I tillegg kan selskapet drive beslektet virksomhet som bygger opp under denne transporten. Selskapet skal utføre samfunnspålagte beredskapsoppgaver.

Konsernet består av morselskapet NSB BA og seks heleide datterselskaper.

Selskapets innskuddskapital er på 4 155 mill. kroner etter at den ble økt med 2 135 mill. kroner, jf. Stortingets vedtak av 15. juni 2001, jf. Innst. S. nr. 325 (2000–2001) og St.prp. nr. 84 (2000–2001).

Konsernets driftsinntekter var i 2001 på 7 126 mill. kroner. Av dette utgjorde offentlig kjøp 1 530 mill. kroner. Fjorårets driftsinntekter var på 6 925 mill. kroner. Driftsinntektene i morselskapet var i 2001 på 5 129 mill. kroner, mot 5 110 mill. kroner året før.

I henhold til avtale mellom NSB BA og Utdannings- og forskningsdepartementet mottok NSB BA 65,2 mill. kroner over kapittel 270, post 70 i 2001. Formålet er, i tråd med St.meld. nr. 14 (1993–94) Om studiefinansiering og studentvelferd og Innst. S. nr. 101 (1993–94), å sørge for rabatterte priser på lange reiser for elever og studenter.

Årets resultat for konsernet ble et underskudd på 33 mill. kroner og for morselskapet et overskudd på 26 mill. kroner. Fjorårets tall viste et underskudd for konsernet på 325 mill. kroner og et underskudd for morselskapet på 246 mill. kroner.

Per 31. desember 2001 utgjør konsernets egenkapitalandel 46,4 %, mot 30,7 % året før.

For konsernet er det opplyst at revisjonshonoraret for 2001 utgjør 2,7 mill. kroner, hvorav 900 000 kroner for morselskapet og 3,5 mill. kroner for andre tjenester, hvorav 2 mill. kroner for morselskapet.

Ved utgangen av 2001 hadde konsernet 9 358 ansatte.

Flytoget AS (datterselskap til NSB BA)

Flytoget AS ble stiftet 24. november 1992 under navnet NSB Gardermobanen AS. I 2000 endret selskapet navn til Flytoget AS. Siden 2000 har selskapet kun drevet med togvirksomheten da infrastrukturen ble overført til Jernbaneverket.

Formålet til Flytoget er å drive transport til og fra Oslo Lufthavn og investeringer tilknyttet dette, inklusive investeringer og finansplasseringer, samt tjenesteyting.

Selskapets aksjekapital er 100 mill. kroner.

Flytoget AS hadde i 2001 driftsinntekter på 458,8 mill. kroner, mot 455,9 mill. kroner året før. Driftsresultatet var negativt med 55,1 mill. kroner som er en forbedring på 29 mill. kroner fra året før. Årsresultatet i 2001 var underskudd med 87,9 mill. kroner, mot et underskudd på 80,3 mill. kroner året før.

Ved utgangen av 2001 hadde selskapet en egenkapitalandel på 30,1 %, mot 32,2 % i fjor.

Revisjonshonoraret for 2001 utgjør 288 750 kroner. I tillegg kommer annen bistand med 236 246 kroner.

Gjennomsnittlig antall ansatte i 2001 var 170.

Til orientering:

Regjeringens oppfølging av Stortingets vedtak om Flytogets framtidige organisasjonsform

Stortinget vedtok den 14. juni 2001 følgende: Flytoget AS skal fortsatt organiseres som et datterselskap 100 % eid av NSB BA med en stor grad av frihet og selvstendighet i tråd med det som er skissert i Innst. S. nr. 237 (1999–2000), samt Innst. S. nr. 328 (2000–2001). Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak for Stortinget våren 2002 slik at Stortinget i tråd med Stortingets vedtak av 15. juni 2000, kan ta stilling til selskapets framtidige organisasjonsform.

I en pressemelding av 26. juni 2002 fra Samferdselsdepartementet framgår det at regjeringen ønsker å gjøre Flytoget til et eget selskap uavhengig av NSB. I brev av 6. september 2002 tok Riksrevisjonen opp med departementet at det ikke hadde lagt fram en sak om Flytogets framtidige organisasjonsform, slik Stortinget ba om i vedtak av 14. juni 2001. I sitt svarbrev av 26. september 2002 uttaler departementet at: «*Regjeringen vil legge fram en proposisjon der Flytoget AS vil bli foreslått utskilt fra NSB-konsernet som et eget selskap direkte under Samferdselsdepartementet. Saken vil bli kort omtalt i budsjettproposisjonen for 2003.*»

Riksrevisjonen har merket seg departementets svar og omtale av saken i St.prp. nr. 1 (2002–2003) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2002–2003).

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:***Posten Norge BA***

Forvaltningsbedriften Postverket ble omdannet til særlovsselskapet Posten Norge BA med virkning fra 1. desember 1996. Posten Norge BA er organisert etter lov av 22. november 1996 om statens postsel-skap.

Posten Norge skal drive postvirksomhet og annen virksomhet som har sammenheng med dette. Posten Norge skal utføre samfunnsplågte oppgaver (herunder banktjenester) i henhold til lovgivning og konsesjon.

Konsernet består av morselskapet, de heleide datterselskapene ErgoGroup AS (tidligere Posten SDS AS), Oslo Container Stevedor AS, Wajens AS, Nettlast AS, Nettlast Hadeland AS, Nettlast Helge-land AS, 1 to 1 Factory AS og Posten Forbrukerkon-takt AS. I tillegg kommer flere deleide datterselska-per.

Posten Norge BA har en selskapskapital på 1 515 mill. kroner.

Konsernets samlede driftsinntekter i 2001 var 15 008 mill. kroner, mot 13 659 mill. kroner året før. I 2001 var morselskapets driftsinntekter 12 486 mill. kroner, mot 12 024 mill. kroner året før. Årsresulta-tet for konsernet i 2001 viste et overskudd på 480 mill. kroner, mot et underskudd på 655 mill. kroner i 2000. I 2000 ble det imidlertid avsatt 1 200 mill. kroner til videre restrukturering og framtidige pen-sjonsforpliktelser. Til sammenligning fikk konsernet i 1999 et overskudd på 437 mill. kroner. Morselska-pet fikk et overskudd på 461 mill. kroner i 2001, mot et underskudd på 680 mill. kroner i 2000. Til sam-menligning fikk morselskapet i 1999 et overskudd på 438 mill. kroner. Det er i regnskapet for 2001 av-satt 300 mill. kroner i utbytte til staten.

For 2001 ble det bevilget 540 mill. kroner over statsbudsjettet kapittel 1370 Kjøp av posttjenester post 70 Betaling for ulønnsomme posttjenester.

Ved utgangen av 2001 var egenkapitalandelen i konsernet på 23,9 %, mot 24,8 % året før.

Revisjonshonorar for konsernet utgjør 4,4 mill. kroner, hvorav 1,3 mill. kroner for morselskapet. Honorar til revisor for andre tjenester for konsernet utgjør 6,9 mill. kroner, hvorav 2,2 mill. kroner for morselskapet.

Ved utgangen av 2001 hadde konsernet 29 563 ansatte.

Selskaper under forvaltningsbedriften Luftfartsver-ke:***Luftfartsverkets Parkeringsanlegg AS***

Luftfartsverkets Parkeringsanlegg AS ble stiftet 30. oktober 1986.

Selskapets formål er å tilrettelegge, finansiere, eie og forestå drift av parkeringsanlegg med tilhø-rende fasiliteter ved og i tilknytning til lufthavner.

Luftfartsverkets Parkeringsanlegg AS har en ak-sjekapital på 100 000 kroner. Aksjekapitalen har for-melt vært å anse som tapt siden 1987. Selskapet had-de per 31. desember 2001 et udekket tap på 33,4 mill. kroner. Styret har imidlertid ikke funnet grunn til å iverksette ekstraordinære tiltak da avtaler om leie og kjøp av anleggene sikrer framtidig inntjening og gjør selskapets finansielle situasjon betryggende.

I statsrådets beretning av 27. juni 2002 under-strekes det at kapital situasjonen i selskapet ikke er i strid med bestemmelsene i aksjeloven, jf. tilsvarende også i Dokument nr. 3:2 (2001–2002).

Selskapets driftsinntekter var i 2001 på 25,6 mill. kroner, mot 23,7 mill. kroner året før. Årets resultat ble et underskudd på 6,2 mill. kroner, mot et under-skudd på 7,7 mill. kroner i 2000.

Revisjonshonorar for 2001 utgjør 12 500 kroner.

Selskapet har ingen ansatte. Luftfartsverket har vært forretningsfører for selskapet siden 1997.

Nordic Aviation Resources AS

Nordic Aviation Resources AS (NAR) ble opprettet 1. mars 1993.

Selskapets formål er å yte varer og tjenester in-nen luftfartssektoren i inn- og utland, inklusive skole og flyvirksomhet.

Selskapet har en aksjekapital på 6,45 mill. kro-ner.

Driftsinntektene i 2001 var 23,5 mill. kroner, mot 29 mill. kroner året før.

Selskapet hadde i 2001 et underskudd på 7,4 mill. kroner, mot et overskudd på 0,5 mill. kroner året før.

Per 31. desember 2001 hadde selskapet en egen-kapitalandel på 12,5 %, mot 60,4 % året før.

Honoraret til ekstern revisor for revisjon var på 30 000 kroner og 21 161 kroner for andre tjenester i 2001.

Det vises for øvrig til Dokument 3:2 (2001–2002) hvor det bl.a. ble orientert om selskapets øko-nomiske situasjon. Selskapet hadde per 31. desem-ber 2001 tapt 76,5 % av aksjekapitalen. Som eneaks-jonær økte Luftfartsverket aksjekapitalen med 2 mill. kroner mars 2002. Det framgår av styret beret-ning at 80 % av aksjene i NAR er solgt til NAR Hol-ding AS i begynnelsen av 2002.

Gjennomsnittlig antall ansatte i 2001 har vært 21.

Oslo Lufthavn AS

Oslo Lufthavn AS (OSL), tidligere Oslo Hovedfly-plass AS, ble stiftet 13. november 1992. Hovedfly-plassen ble offisielt åpnet 8. oktober 1998.

Selskapets formål er å bygge ut, inneha og drive hovedflyplass ved Gardermoen og å delta i andre selskaper av lignende art som naturlig er knyttet til virksomheten ved slik hovedflyplass.

Konsernregnskapet omfatter OSL og dattersel-skapet OSL Eiendom AS.

Selskapets aksjekapital er på 250 mill. kroner.

Konsernet hadde i 2001 driftsinntekter på 1 855 mill. kroner, hvorav morselskapets inntekter utgjorde 1 807 mill. kroner. Konsernets årsresultat var negativt med 115,1 mill. kroner, mot et overskudd på 11,1 mill. kroner i 2000. Morselskapets årsresultat var negativt med 115,6 mill. kroner, mot et overskudd på 10,9 mill. kroner i 2000.

Konsernets egenkapitalandel er 4,1 %, mot 5,2 % året før.

Revisjonshonoraret i 2001 utgjør 400 000 kroner, og godtgjørelse for andre tjenester utgjør 20 000 kroner.

Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av 2001 var 592.

Selskap under forvaltningsorganet Jernbaneverket: Baneservice Prosjekt AS

Baneservice Prosjekt AS ble stiftet 15. februar 2000. Selskapet ble opprettet for å håndtere Jernbaneverkets kommersielle engasjement gjennom den interne forretningsenheten BaneService på en transparent måte.

Selskapets formål er å levere maskin- og entreprenørtjenester til jernbanerelatert virksomhet, samt drive annen dertil egnet virksomhet.

Selskapets egenkapital er tapt i sin helhet. I brev til Baneservice Prosjekt AS 12. juni 2002 erklærte Jernbaneverket at de ikke vil kreve inndekket sin leverandørgjeld hos selskapet før øvrige kreditorer har fått dekket sine krav, inntil ny egenkapital er skutt inn i selskapet. Innskudd av ny egenkapital vil, ifølge Jernbaneverket, ventelig finne sted mot slutten av 2002.

Driftsinntektene i 2001 var på 57,7 mill. kroner, mot 2,1 mill. kroner året før. Selskapet hadde et underskudd i 2001 på 4,3 mill. kroner, mot et overskudd i 2000 på 267 056 kroner.

Kostnadsført revisjonshonorar for 2001 utgjør 25 000 kroner. I tillegg kommer andre tjenester med 10 000 kroner.

Per 31. desember 2001 hadde selskapet to ansatte.

BaneTele AS

BaneTele ble stiftet 28. juni 2001. Selskapet ble opprettet i forbindelse med at forretningsenheten i Jernbaneverket ble skilt ut i en egen virksomhet.

Selskapets formål er i følge vedtektene § 3 direkte eller indirekte å etablere og drive infrastruktur for transport av teletjenester, både fast og trådløs, samt levering av teletjenester og dertil naturlig tilhørende virksomhet.

Konsernet omfatter morselskapet BaneTele AS og det heleide datterselskapet BaneTele Nett AS. Det er besluttet at datterselskapet skal fusjoneres inn i morselskapet. Fusjonen forventes å tre i kraft i løpet av høsten 2002.

Selskapet har en aksjekapital på 112 mill. kroner.

I 2001 var konsernets driftsinntekter på 208,6 mill. kroner. Morselskapets driftsinntekter i 2001 var på 59,9 mill. kroner. Ordinært resultat før skatt for konsernet var negativt med 48,2 mill. kroner. Ordinært resultat før skatt for morselskapet var negativt med 47,5 mill. kroner. Årsresultat for konsernet i 2001 ble et overskudd på 3,2 mill. kroner. Morselskapet fikk et overskudd på 3,7 mill. kroner.

Ved utgangen av 2001 hadde konsernet en egenkapitalandel på 26,2 %.

Revisjonshonoraret for konsernet i 2001 utgjør 140 000 kroner, hvorav 77 000 kroner for morselskapet. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med 82 000 kroner, hvorav 51 000 kroner for morselskapet.

Konsernet hadde gjennomsnittlig 158 ansatte i 2001.

2.12 SOSIALDEPARTEMENTET

– A/S Vinmonopolet

Deleid:

- Kompetansesenter for informasjonsteknologi i helsevesenet AS (KITH) (40 %)*

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

A/S Vinmonopolet

A/S Vinmonopolet ble etablert 30. november 1922.

A/S Vinmonopolet er organisert etter egen lov av 19. juni 1931 nr. 18 om Aktieselskapet Vinmonopolet (vinmonopolloven). Statens interesser i A/S Vinmonopolet ivaretas ikke som i aksjeselskaper ellers gjennom en generalforsamling, men av Kongen (departementet) direkte. Etter lovens § 6 utsteder Kongen en generell instruks for styret.

Etter vinmonopolloven § 3 skal selskapets virksomhet bestå i omsetning av alkoholholdige varer og av alkoholfrie festedrikker i den utstrekning som selskapet får rett til, og på den måte som til enhver tid bestemmes.

Nordpolet AS startet sin virksomhet 1. januar 1999 og er et heleid datterselskap av A/S Vinmonopolet. Innskutt aksjekapital utgjør 100 000 kroner. Selskapets årlige overskudd skal disponeres til velferdsformål i samsvar med gjeldene regler om alkoholordningen på Svalbard gitt av Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk mv. Datterselskapet er ikke konsolidert i A/S Vinmonopolets regnskap.

A/S Vinmonopolet har en aksjekapital på 50 000 kroner.

Brutto driftsinntekter i 2001 var 7 117,3 mill.

kroner, hvorav 4 205,7 mill. kroner var alkoholavgifter. Dette er en omsetningsøkning på 126,4 mill. kroner i forhold til året før. Årsresultatet ble på 74,8 mill. kroner, mot 94,5 mill. kroner i 2000. Det er avsatt 29,9 mill. kroner i utbytte til staten.

Selskapets egenkapitalandel per 31. desember 2001 utgjorde 32,1 %, mot 27,8 % foregående år.

Ordinært revisjonshonorar for 2001 er beregnet til 575 000 kroner. Fakturerte tilleggstjenester til selskapets revisor utgjør 87 000 kroner.

Etter vinmonopolloven § 14 er det Riksrevisjonens oppgave å desidere selskapets regnskap. A/S Vinmonopolets regnskap for 2001 ble godkjent i brev av 27. juni 2002 til Sosialdepartementet.

Gjennomsnittlig antall ansatte i 2001 var 1 514.

2.13 UTDANNINGS- OG FORSKNINGS-DEPARTEMENTET

- Norsk synkrotronforskning AS
- UNINETT AS
- Statens lånekasse for utdanning
- Studentsamskipnadene

Deleide:

- Akvaforsk AS (86,3 %)
- Christian Michelsen Research AS (50 %)
- Forskningsparken AS (57,5 %)
- Havbruksstasjonen i Tromsø AS (50 %)
- Leiv Eiriksson Nyfotek AS (47,6 %)
- NORUT-Gruppen AS (66,7 %)

Selskap under Norges Landbrukshøgskole:

- Sem Gjestegård AS

Selskap under Universitetet i Bergen:

- UiB Eiendom AS

Selskap under Universitetet i Oslo:

- Slemdalsveien 7 AS

Virksomheter der Riksrevisjonen orienterer om enkelte forhold:

Norsk synkrotronforskning AS

Norsk synkrotronforskning AS ble stiftet i 1995.

Norges forskningsråd (NFR) eier 40 % av selskapet. Øvrige eiere er Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) med 28 %, Universitetet i Oslo (UiO) med 14 %, Universitetet i Tromsø (UiTø) med 10 % og Høgskolen i Stavanger (HiS) med 8 %. Samtlige eiere er statlige institusjoner underlagt Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD).

Selskapets formål er bl.a. samarbeid i tilknytning

til en sveitsisk-norsk gruppe om finansiering og drift av en bøyemagnet strålelinje ved European Synchrotron Radiation Facility (ESRF) i Frankrike.

Per 31. desember 2001 hadde Norsk synkrotronforskning AS en aksjekapital på 50 000 kroner.

Selskapets driftsinntekter består av overføringer og kontingenter fra NFR, høgskoler og universiteter og var i 2001 på 2,4 mill. kroner, som er det samme som året før. Selskapets utgifter er i det vesentlige Norges andel av utgiftene til driften av den sveitsisk-norske strålelinjen ved ESRF, som i 2001 beløp seg til 1,9 mill. kroner. Årets overskudd var på 167 861 kroner, mot et overskudd på 97 874 kroner i 2000.

Per 31. desember 2001 hadde selskapet en egenkapitalandel på 83,1 %, mot 70,6 % i 2000.

Kostnadsført revisjonshonorar i 2001 utgjør 11 500 kroner, og godtgjørelse for andre tjenester utgjør 4 500 kroner.

Selskapet har ingen ansatte.

Til orientering:

Vedtektene

I selskaper der staten eier alle aksjene er det departementet som formelt står for innkalling til generalforsamlinger, jf. lov om aksjeselskaper av 13. juni 1997 nr. 44 (aksjeloven) § 20-5 første ledd. I Norsk synkrotronforsknings vedtekter § 9.1 er denne kompetansen lagt til selskapets styre, uten at departementet har delegert oppgaven til styret.

Videre følger det av aksjeloven § 5-18 første ledd at beslutning om vedtektsendring krever tilslutning fra minst to tredeler «så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen». I § 9.3 i selskapets vedtekter er det kun stilt krav om tilslutning fra minst halvparten av aksjekapitalen representert på generalforsamlingen.

I brev av 5. april 2002 påpekte Riksrevisjonen overfor departementet at selskapets vedtekter ikke var i samsvar med aksjeloven på ovennevnte punkter.

Departementet opplyser i brev av 21. mai 2002 at Riksrevisjonens merknader er tatt til etterretning. Statsråden har i sin beretning av 26. juli 2002 orientert om at departementet vil sørge for at selskapets vedtekter endres i samsvar med kravene som følger av aksjeloven.

Riksrevisjonen har merket seg departementets svar og vil følge opp at vedtektene blir endret.

Selskap under Universitetet i Oslo:

Slemdalsveien 7 AS

Slemdalsveien 7 AS ble stiftet 3. juni 1998.

Selskapets formål er å eie og forvalte eiendommen Chateau Neuf.

Selskapets aksjekapital er på 2 457 000 kroner.

Selskapet har ikke hatt driftsinntekter i de siste to

regnskapsår. Årsresultatet i 2001 var et underskudd på 42 216 kroner, mot et underskudd året før på 19 709 kroner.

Selskapets egenkapitalandel var ved utgangen av 2001 på 18,9 %, det samme som året før.

I 2001 ble det kostnadsført 12 500 kroner i revisjonshonorar.

Selskapet har ingen ansatte.

Til orientering:

I Dokument nr. 3:2 (2001–2002) ble det orientert om at Riksrevisjonen i brev av 12. oktober 2001 bl.a. hadde stilt spørsmål ved det forhold at selskapet ikke hadde regnskapsført driftsinntekter og at aksjekapitalen ikke var ført i statsregnskapet for 2000. Saken var da fortsatt til behandling i Riksrevisjonen.

Regnskapsføring av driftsinntekter

Da departementet ikke hadde kommentert at selskapet ikke hadde ført driftsinntekter i regnskapet for 2000, ble forholdet tatt opp på nytt av Riksrevisjonen i brev av 29. november 2001. Departementet redegjør for dette i sitt svarbrev av 20. desember 2001. Årsaken til at det ikke er regnskapsført driftsinntekter for 2000 er at selskapet i en avtale med Universitetet i Oslo (UiO) har avtalt at universitetet overtar alle rettigheter og forpliktelser vedrørende driften av bygningen Chateau Neuf. Ettersom selskapets eneste formål er å drive forvaltning av denne eiendommen, er det derfor ingen driftsinntekter i selskapet. Det orienteres også om at intensjonen er at selskapet så snart som mulig skal likvideres, og bygningen med tilhørende festerettigheter skal tilfalle eneaksjonær UiO/Tøyenfondet.

Føring av aksjeposten i statsregnskapet

I brev av 12. oktober 2001 ble det tatt opp at statens aksjer i selskapet ikke var inntatt i tabell 3.10 Oversikt over statens aksjeinteresser per 31. desember 2000, i St.meld. nr. 3 (2000–20001) Statsregnskapet medrekna folketrygda for 2000. Departementet begrunner i sitt svarbrev av 2. november 2001 den manglende føringen av aksjene i statsregnskapet med at Tøyenfondet, som formelt står som eier av aksjeposten, ble betraktet som et selvstendig rettssubjekt. I samme brev opplyses det imidlertid at en senere er kommet til at Tøyenfondet er statseiendom, og at fondets eierinteresser vil bli behandlet av departementet på tilsvarende måte som forvaltning av andre statlige eierinteresser. Ettersom denne eierinteressen heller ikke var kommet med i tabell 3.10 i kapitalregnskapet for 2001, ble dette tatt opp med departementet i brev av 9. april 2002.

I sitt svarbrev av 24. mai 2002 begrunner departementet den manglende føringen av aksjeposten i tabell 3.10 i kapitalregnskapet med regnskapsteknis-

ke forhold, og at det tar sikte på å få inntatt Tøyenfondets aksjer i tabell 3.10 under departementet i kapitalregnskapet for 2002.

Varsling til generalforsamling, samt oversendelse av protokoller fra møter.

I brev av 12. oktober 2001 ble det også vist til at Riksrevisjonen ikke hadde mottatt kopi av bl.a. protokoller fra styremøter og generalforsamlinger. Videre ble departementet minnet på at Riksrevisjonen skal varsles om generalforsamlinger i selskapet. Ettersom disse rutiner ikke hadde forbedret seg, tok Riksrevisjonen dette opp på nytt med departementet i brev av 22. juli 2002. Departementet uttaler i brev av 5. august 2002 at rutineene vil bli innskjerpet.

Andre regnskapstekniske forhold

I brev av 7. august 2002 ble enkelte andre forhold av regnskapsmessig karakter tatt opp med departementet, herunder avskrivninger på varige driftsmidler, ikke aktiverte investeringer og om kostnadene i forbindelse med oppussingsarbeidet representerte vedlikehold eller påkostninger. Videre ble det bedt om en forklaring på hvorfor leie ikke var fastsatt.

I sitt svarbrev av 26. august 2002 har departementet lagt ved en redegjørelse fra UiO, og uttaler at det ikke har merknader til denne. I redegjørelsen uttaler UiO at det ikke er skjedd noen verdiforringelse av eiendommen i 2000 og 2001, og eventuelle avskrivninger først vil bli vurdert i forbindelse med regnskapet for 2002. Det framgår også at UiO og selskapet var enige om at UiO ikke skulle betale husleie for 2001 på grunn av at UiO har dekket alle kostnader knyttet til drift og forvaltning av bygningen, samtidig som alle inntektene tilfalt UiO.

Vedtektene

Riksrevisjonen påpekte i brev av 25. januar 2002 at når selskapet ikke har til formål å skaffe aksjonæren økonomisk utbytte, så skal dette framgå av vedtektene. Det ble også vist til at selskapets vedtekter om innkalling til generalforsamlinger ikke er i samsvar med aksjelovens regler. Departementet ble også bedt om å vurdere om ikke den ovennevnte avtalen mellom selskapet og UiO er av en slik art at den skulle vært behandlet i generalforsamling og meldt til foretaksregisteret.

Departementet bekrefter i brev av 20. februar 2002 at det vil sørge for at det foretas endringer i selskapets vedtekter for å få disse i overensstemmelse med aksjelovens bestemmelser. Etter departementet vurdering er det tvilsomt om avtalen er av en slik karakter at den skulle vært behandlet i generalforsamlingen og meddelt foretaksregisteret, men opplyser at med bakgrunn i den tvil som foreligger vil departementet sørge for at dette gjøres. Selskapets vedtek-

ter ble endret i ordinær generalforsamling 27. juni 2002.

De nevnte forhold vil bli fulgt opp av Riksrevisjonen i den videre kontrollen.

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

UNINETT AS

UNINETT AS ble stiftet i 1993.

Selskapets formål er å utvikle et landsdekkende elektronisk tjenestenett for informasjonsutveksling innen forskning og utdanning i Norge ved at det tilbys kostnadseffektive kommunikasjonstjenester på linje med det beste av hva som finnes ellers i det internasjonale akademiske miljø. Selskapet skal også være en pådriver for bruk av åpne internasjonale standarder innenfor datakommunikasjon, sørge for samtrafikk med aktuelle nasjonale og internasjonale nettoperatører og stimulere til nødvendig forsknings- og utviklingsaktivitet på disse aktivitetsområdene.

Virksomhetens primære målgruppe er universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner. Ved utgangen av 2001 hadde UNINETT AS 519 institusjoner som bruker selskapets tjenester, hvorav 283 er tilknyttet forskningsnettet. Tilknyttede institusjoner er alle norske universiteter og høyskoler, ikke-kommersielle forskningsinstitusjoner og andre forsknings- og utdanningsrelaterte institusjoner. I tillegg kommer et antall prosjektbaserte tilknytninger fra andre aktører.

Konsernet består av morselskapet UNINETT AS og datterselskapet UNINETT FAS AS.

UNINETT AS har en aksjekapital på 3 mill. kroner.

Konsernets driftsinntekter var i 2001 på 42,2 mill. kroner, mot 24,9 mill. kroner året før. Driftsinntektene i morselskapet ble på 17,2 mill. kroner, mot 13,6 mill. kroner i 2000. Årets resultat for konsernet i 2001 ble et overskudd på 22,3 mill. kroner, mot 8,8 mill. kroner i 2000. Morselskapet hadde et overskudd på 2,0 mill. kroner, mot 2,3 mill. kroner året før.

UNINETT AS blir i dag finansiert ved en kombinasjon av sentrale tilskudd fra Utdannings- og forskningsdepartementet og avgifter som blir belastet medlemsinstitusjonene. Tilskuddet fra departementet dekker langsiktig utvikling, mens avgiftene dekker den daglige drift. I 2001 har konsernet inntektsført driftstilskudd fra Utdannings- og forskningsdepartementet, kapittel 274 post 01 Statlige høyskoler, kapittel 281 post 01 Fellesutgifter til universiteter og høyskoler og kapittel 249 post 21 Feide-prosjektet, på til sammen 41,5 mill. kroner. Driftstilskuddet for 2000 var 27,6 mill. kroner.

Per 31. desember 2001 utgjør konsernets egenkapitalandel 60,6 %, mot 61,1 % året før.

Konsernet har kostnadsført honorar til revisor for

2001 med 136 200 kroner, hvorav 89 120 kroner for morselskapet. I tillegg kommer godtgjørelse for andre tjenester med 22 940 kroner for morselskapet.

Konsernet hadde i gjennomsnitt 36 ansatte i 2001.

Statens lånekasse for utdanning

Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen) ble opprettet i 1947. Lånekassen er organisert ved lov av 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter.

Etter lovens § 1 er formålet å:

«bidra til å fjerne ulikhet og fremme likestilling slik at utdanning kan skje uavhengig av geografiske forhold, alder, kjønn og økonomiske eller sosiale situasjon, bidra til at utdanningen skjer under tilfredsstillende arbeidsforhold, slik at studiearbeidet kan bli effektivt, bidra til å sikre samfunnet tilgang på utdannet arbeidskraft.»

Lånekassen har et grunnfond på 1 308 mill. kroner.

Det bevilges årlig midler til Lånekassens virksomhet over statsbudsjettet.

Lånekassen hadde netto rentekostnader på 1 443,9 mill. kroner (renteinntekter 3 326,2 mill. kroner og rentekostnader 4 770,1 mill. kroner). Stipend og ettergiving basert på rettigheter var 5 423,8 mill. kroner, administrasjonskostnader mv. var 236,9 mill. kroner. Tap på utlån utgjorde 451,7 mill. kroner. Tilskudd fra staten, som utgjorde 7 431,9 mill. kroner, medførte at det regnskapsmessige resultatet for Lånekassen etter tap på utlån var i balanse.

Antall kunder under inkasso-oppfølgning er redusert fra 45 100 i 2000 til 44 700 i 2001.

I 2001 behandlet Klagenemnda 272 saker, en økning på 23 saker i forhold til i 2000. Det ble gitt helt eller delvis medhold i 15 av sakene.

Godtgjørelse til revisjon i 2001 var 608 062 kroner.

Ved utgangen av 2001 var det 376 ansatte i Lånekassen.

Studentsamskipnadene

Studentsamskipnadene er organisert etter lov om studentsamskipnader av 28. juni 1996 nr. 54. Det var ved utgangen av 2001 etablert 26 studentsamskipnader med om lag 183 500 studenter.

Departementet fører tilsyn med studentsamskipnaden og selskaper som er omfattet av lovens § 8 om studentrelatert forretningsvirksomhet og fastsetter nærmere bestemmelser. Studentsamskipnadene er egne rettssubjekter og har regnskapsplikt etter regnskapsloven. Styret er det øverste organ for den enkelte studentsamskipnad, og det velger revisor. Valg

av revisor krever godkjenning av departementet. Dersom studentene ønsker det, kan de velge å ha et flertall av stemmene i styret, men utdanningsinstitusjonen skal også være representert. Departementet fastsetter ved forskrift bestemmelser om styrets funksjonstid og sammensetning og om valg av styremedlemmer.

Flere av studentsamskipnadene er organisert som konsern med et morselskap og et eller flere datterselskaper. Noen studentsamskipnader har organisert bl.a. drift av boliger i stiftelser. Det er også valgt løsninger hvor de enkelte aktivitetene er organisert som avdelinger under studentsamskipnaden.

Studentsamskipnadene omsatte i sin kjernevirksomhet for 1 923,8 mill. kroner i 2001. Dette er det samme som året før. Samskipnadene mottar tilskudd over statsbudsjettet kapittel 0270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter. Regnskapet viser at samlet direkte tilskudd over kapittel 0270 i 2001 utgjorde 315,7 mill. kroner, mot 291,3 mill. kroner i 2000. Verdien av frie lokaler (fristasjon) og andre ytelser fra utdanningsinstitusjonene ble i 2001 beregnet til 188,1 mill. kroner, mot 163 mill. kroner i 2000. Studentsamskipnadene har krevd inn 115,6 mill. kroner i semesteravgift i 2001, mot 109,1 mill. kroner i 2000.

Studentsamskipnadene hadde til sammen et driftsresultat på 71,9 mill. kroner i 2001. Tilsvarende tall for 2000 var 101,7 mill. kroner. Resultat før skatt i 2001 var 97,5 mill. kroner, mot 47,8 mill. kroner året før. Bokført verdi av eiendelene til studentsamskipnadene er 5 489,3 mill. kroner i 2001, mot 6 128 mill. kroner i 2000.

Ved utgangen av 2001 hadde studentsamskipnadene 2 461 ansatte.

Selskap under Norges Landbrukshøgskole:

Sem Gjestegård AS

Sem Gjestegård AS ble stiftet 5. juli 1995.

Selskapet har til formål å leie, drive og videreutvikle Sem Gjestegård til et kurs- og konferansesenter samt annen virksomhet som står i naturlig sammenheng med dette.

Selskapet har en aksjekapital på 3 mill. kroner.

Sem Gjestegård AS hadde i 2001 driftsinntekter på 20,2 mill. kroner, mot 17,6 mill. kroner året før. Årsoverskuddet ble på 1,53 mill. kroner, mot 1,12 mill. kroner året før.

Selskapets egenkapitalandel var ved utgangen av 2001 på 52,6 %, mot 43,7 % i 2000.

I 2001 kostnadsførte selskapet 17 800 kroner i revisjonshonorar og 5 000 kroner for andre tjenester.

Gjennomsnittlig antall ansatte i 2001 var 17.

Selskap under Universitetet i Bergen

Universitetet i Bergen Eiendom AS

Universitetet i Bergen Eiendom AS (UiB Eiendom

AS) ble opprettet 4. januar 2001 ved fisjon fra Høyteknologisenteret i Bergen AS.

Selskapets formål er å eie, drive, herunder utleie, kjøp og salg av fast eiendom samt hva hermed står i forbindelse, samt deltakelse i andre selskaper med lignende virksomhet.

UiB Eiendom AS har en aksjekapital på 400 000 kroner.

I 2001 hadde selskapet driftsinntekter på 8,6 mill. kroner. Driftsresultatet ble på 5,4 mill. kroner. Det er foretatt en nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle rettigheter med 2,4 mill. kroner. I 2001 fikk selskapet et årsresultat i balanse.

UiB Eiendom AS hadde ved utgangen av 2001 en egenkapitalandel på 0,5 %.

Revisjonshonorar for 2001 utgjør 36 580 kroner. Dette framgår av statsrådets beretning av 26. juli 2002.

I statsrådets beretning opplyses det også at selskapet ikke har ansatte.

2.14 UTENRIKSDEPARTEMENTET

– NORFUND

Deleid:

– *Nytt fra Norge AS (54 %)*

Virksomheter hvor Riksrevisjonen ikke har merknader til statsrådets forvaltning:

NORFUND

Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (NORFUND) har vært operativt siden desember 1997. Fondet er organisert etter egen lov av 9. mai 1997 nr. 26.

I henhold til lovens § 1 har NORFUND til formål å:

«medvirke med egenkapital og annen risikokapital, samt yte lån og stille garantier til utvikling av bærekraftig næringsvirksomhet i utviklingsland. Hensikten er å etablere levedyktig, lønnsom virksomhet som ellers ikke ville bli igangsatt som følge av høy risiko.»

I 2001 ble det over kapittel 0157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling overført til NORFUND 56,25 mill. kroner i tilskudd til tapsavsetning (post 71), og 168,75 mill. kroner til grunnfondskapital (post 91).

Ved utgangen av 2001 hadde NORFUND en kapitalbase på 1 010 mill. kroner, mot 543,5 mill. kroner ved utgangen av 2000. Endringen er bl.a. et resultat av at NORFUND i 2001 overtok NORADs lån til investeringsvirksomhet i utviklingsland. Forvaltningen av låneporteføljen en nå en integrert del av NORFUNDs virksomhet.

NORFUND hadde i 2001 driftsinntekter på 56,2 mill. kroner, mot 2,7 mill. kroner i 2000. Driftsresultatet viste et underskudd på 16,2 mill. kroner i 2001, mot et underskudd på 23,5 mill. kroner året før. Fondet hadde et årsresultat på 26,5 mill. kroner i 2001, mot 3 mill. kroner i 2000. Overskuddet for 2001 er i sin helhet overført til overskuddsfondet.

Honorar til ekstern revisor for revisjon i 2001 utgjør 117 800 kroner og 86 400 kroner for andre tjenester.

Gjennomsnittlig antall ansatte i 2001 var 12.

Vedtatt i Riksrevisjonens møte 29. oktober 2002

Bjarne Mørk-Eidem

Annelise Høegh

Jan L. Stub

Wenche Lyngholm

Helga Haugen

Berit Mørk

Vedlegg 3.1**Instruks for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i statsbedrifter, aksjeselskaper og enkelte organer mv. organisert ved særskilt lov.**

Instruksen vedtatt av Stortinget 27. mai 1977.

§ 1.

I henhold til instruks skal Riksrevisjonen føre kontroll med Statsrådets (departementets) myndighetsutøvelse i saker som gjelder

1. statsbedrifter organisert etter lov 25. juni 1965 nr. 3.
2. statens interesser i aksjeselskaper hvor staten eier så mange aksjer at de representerer 50 prosent eller mer av stemmene, eller hvor staten ellers på grunn av aksjeeie eller ved statlig kontroll av selskapsinteresser har en dominerende innflytelse.
3. AS Den Norske Industribank, jf. lov 25. mars 1977 nr. 14.
4. Den Norske Stats Husbank, jf. lov 1. mars 1946 nr. 3.
5. Studentsamskipnader, jf. lov 23. april 1948 nr. 1.
6. Norges Kommunalbank, jf. lov 15. juli 1949 nr. 1.
7. Statens Landbruksbank, jf. lov 5. februar 1965 nr. 2.
8. Statens lånekasse for utdanning, jf. lov 19. juni 1969 nr. 49.
9. Statens Fiskarbank, jf. lov 28. april 1972 nr. 22.

§ 2.

Innen 14 dager etter at årsregnskapet er fastsatt og kjent i departementet skal vedkommende statsråd særskilt for hvert enkelt foretak oversende til Riksrevisjonen

1. foretakets årsoppgjør og eventuelt konsernopp-gjør
2. årsberetning eller årsrapport, samt de uttalelser o.l. som vedkommende lov krever avgitt fra revisor, representantskap eller lignende organ
3. utskrift av bedriftsforsamlingens og generalforsamlingens protokoll for så vidt gjelder foretak som er nevnt i § 1 pkt. 1 og 2
4. beretning fra vedkommende statsråd om departementets myndighetsutøvelse i det forløpne år i saker som gjelder foretaket.

§ 3.

Riksrevisjonen kan kreve at den løpende får tilsendt utskrift av styrets, rådets, representantskapets, bedriftsforsamlingens og generalforsamlingens protokoll, og at den blir underrettet på forhånd om møter i kontrollutvalg o.l.

§ 4.

Riksrevisjonen sender et eksemplar av de i § 2 nevnte dokumenter til Stortinget med Riksrevisjonens mulige bemerkninger om resultatet av kontrollen.

§ 5.

Denne instruks trer i kraft straks. Samtidig oppheves instruks fastsatt av Stortinget 20. januar 1967.

Vedlegg 3.2**Instruks for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av virksomheter organisert etter lov om statsforetak av 30. august 1991**

Instruksen vedtatt av Stortinget 10. mars 1992.

§ 1.

Denne instruks, fastsatt i medhold av lov om statsforetak av 30. august 1991, § 45, gjelder Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av virksomheter organisert etter denne lov, samt heleide datterselskap av slikt foretak.

§ 2.

Riksrevisjonen kan kreve enhver opplysning den finner nødvendig for sin kontroll, såvel fra vedkommende departement som direkte fra foretaket og dets valgte revisor.

Riksrevisjonen kan selv foreta undersøkelser i, eller i tilknytning til, foretaket og dets virksomhet.

§ 3.

Riksrevisjonen skal varsles om og ha rett til å være til stede i foretaksmøte og i møter i bedriftsforsamlingen og eventuelt i andre kontrollerende selskapsorganer som måtte bli opprettet.

I denne forbindelse skal Riksrevisjonen tilstilles alle relevante saksdokumenter og skal i møter ha rett til å uttale seg.

§ 4.

Riksrevisjonen skal løpende rutinemessig tilsendes fullstendig utskrift av møteprotokoller for samtlige styrende og kontrollerende organer i foretaket. Likeledes skal Riksrevisjonen tilstilles gjenpart av kor-

respondanse, herunder rapporter og notater, mellom foretaket og vedkommende departement i saker vedrørende foretaket.

§ 5.

Innen en måned etter at årsregnskapet er fastsatt og framlagt i departementet, skal vedkommende statsråd, særskilt for hvert enkelt foretak, oversende til Riksrevisjonen:

1. Foretakets årsregnskap og eventuelt konsernregnskap, med revisors beretning.
2. Styrets årsberetning.
3. Protokoller/referater fra møter i foretakets styrende og kontrollerende organer vedrørende behandlingen og fastsettelsen av foretakets årsoppgjør.
4. Beretning om statsrådets (departementets/Regjeringens) utøvelse av eierfunksjon i det forløpne år i saker som gjelder foretaket og heleide datterselskaper.

§ 6.

Riksrevisjonen sender et eksemplar av de i § 5 nevnte dokumenter til Stortinget sammen med sine mulige bemerkninger om resultatet av kontrollen.

§ 7.

Denne instruks gjøres gjeldende fra 1. januar 1992.

Vedlegg 3.3**Instruks for Riksrevisjonens kontroll vedrørende Norges Bank**

Instruksen vedtatt av Stortinget 10. april 1987

Instruks for Riksrevisjonens kontroll vedrørende Norges Bank fastsatt i medhold av lov av 24. mai 1985 om Norges Bank og pengevesenet:

§ 1.

I henhold til lov om Norges Bank og pengevesenet av 24. mai 1985 nr. 28, § 2, siste ledd, og etter retningslinjer fastsatt i denne instruks, skal Riksrevisjonen føre kontroll med statsrådets (departementets og regjeringens) myndighetsutøvelse i saker vedrørende Norges Bank.

§ 2.

Som ledd i denne kontroll skal statsråden, snarest mulig etter at Norges Banks årsregnskap og årsberetning er mottatt i departementet, oversende til Riksrevisjonen:

1. Bankens årsregnskap, fastsatt av representantskapet, med revisjonens beretning
2. Hovedstyrets årsberetning
3. Representantskapets uttalelse om hovedstyrets protokoller og eventuelt om andre forhold vedrørende banken

4. Statsrådets beretning vedrørende departementets og regjeringens myndighetsutøvelse i saker som gjelder Norges Bank.

§ 3.

Riksrevisjonen skal gjennom året løpende tilsende kopier av hovedstyrets og representantskapets møteprotokoller.

§ 4.

Riksrevisjonen har rett til å kreve de opplysninger den finner nødvendig for sin kontroll, så vel fra vedkommende departement som fra banken og dens revisjon.

§ 5.

Riksrevisjonen sender et eksemplar av de i § 2 nevnte dokumenter til Stortinget sammen med sine mulige bemerkninger om resultatet av kontrollen.

§ 6.

Denne instruks trer i kraft 1. januar 1987.

Vedlegg 3.4

Brev til alle departementer vedrørende Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskaper, banker m.m.

Likelydende brev er sendt til alle departementer.

Vi minner om frist for innsending av dokumenter i henhold til § 2 i instruks av 1977 for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i statsbedrifter, aksjeselskaper og enkelte organer mv. organisert ved særskilt lov, § 2 i instruks av 1987 for Riksrevisjonens kontroll vedrørende Norges Bank og § 5 i instruks av 1992 for Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av virksomheter organisert etter lov om statsforetak av 30. august 1991. Vedrørende Riksrevisjonens kontroll vises det til Dokument nr. 3:2 (2001–2002) og Riksrevisjonens retningslinjer for selskapskontroll, som er lagt ut på Riksrevisjonens hjemmeside på internett (www.Riksrevisjonen.no).

Vi ber om å bli underrettet når det etableres virksomheter som etter ovennevnte instruksers § 1 omfattes av Riksrevisjonens kontroll.

Etter økonomireglementet for staten § 22 skal hvert departement, eventuelt den underliggende virksomhet som forvalter eierinteressene, ha skriftlige retningslinjer som fastslår hvordan styrings- og kontrollmyndigheten skal utøves overfor hver enkelt virksomhet. Etter § 22.4 skal departementet utarbeide instruks for innhenting av informasjon og hvilke kontroller/ vurderinger som skal foretas i den forbindelse. Vi ber om at det ved endringer, eller ved utarbeiding av nye retningslinjer/ instruks, sendes kopi hit slik at vi alltid har siste ajourførte utgave av retningslinjene/ instruksene tilgjengelig.

Statsrådets beretning for den enkelte virksomhet som etter instruksene, henholdsvis § 2 nr. 4, § 2 nr. 4 og § 5 nr. 4, oversendes Riksrevisjonen, skal være undertegnet av statsråden. Beretningene inngår i de dokumenter Riksrevisjonen oversender til Stortinget. I de selskaper hvor statens interesser er representert ved flere departementer, avgis beretningen av en statsråd.

Etter økonomireglementet § 22.3, skal virksomhetene følges opp spesielt med vektlegging på oppnådd årsresultat, eventuelt avkastningskrav og utbyttepolitikk.

For vår kontroll er det ønskelig at statsrådets beretning inneholder opplysninger om følgende forhold:

- mulige kommentarer/vurderinger vedrørende oppnådd årsresultat i virksomheten.
- opplysninger om hvilke avkastningskrav og utbyttepolitikk som eventuelt er fastsatt for virksomheten.
- eventuelle kommentarer/vurderinger vedrørende faktisk avkastning og utbytte i forhold til avkastningskrav/ utbyttepolitikk.
- vurdering av den enkelte virksomhets oppfyllelse av mål/krav med mer, som måtte være gitt i stortingsmeldinger, stortingsproposisjoner, komitéinnstillinger, stortingsvedtak mv., når dette antas å kunne ha interesse for vår kontroll.
- kommentarer til vedtak i generalforsamling/ foretaksmøte hvor det antas hensiktsmessig med nærmere informasjon om vedtaket.
- informasjon om spesielle forhold som er tatt opp i skriftveksel mellom departementet og selskap.
- referanser til stortingsdokumenter, stortingsvedtak mv. for siste kalenderår som antas å kunne ha interesse for vår kontroll.
- opplysning om fordeling av eierinteresser i selskaper hvor flere departementer forvalter interessene.
- opplysninger for øvrig som antas å kunne ha interesse for vår kontroll.

Sammen med statsrådets beretning, og de øvrige dokumenter som skal oversendes i henhold til ovennevnte instruks, ber vi om at det oversendes kopi av oppdaterte vedtekter for de enkelte virksomhetene. Tilsvarende ber vi om at det oversendes kopi av eventuelle aksjonæravtaler som måtte foreligge i forhold til deleide aksjeselskaper/allmennaksjeselskaper.

Av hensyn til vårt kontrollarbeid, og våre frister for oversendelse av dokumenter med mulige merknader til Stortinget (jf. instruksene, henholdsvis § 4, § 5 og § 6), er det ønskelig å motta dokumentene snarest mulig. Det kan ikke påregnes utsettelse av fristene som er fastsatt i instruksene.

**NØKKELTALL FOR HELEIDE AKSJESELSKAPER, SELSKAPER MED BEGRENSET ANSVAR OG STATSFORETAK FOR
REGNSKAPSÅRET 2001**

Dep.	Selskap ¹ – alle beløp i 1000 kroner	Tot. innt.	Tilskudd	Årsresultat	Aksjekapital	Utbytte	Egenkapital	EK-andel ⁴	Ansatte
Heleide aksjeselskaper:									
AAD	AS Rehabil ²	46 611	14 816	559	210	–	2 846	38,9 %	78
AAD	Entra Eiendom AS	637 259	–	99 684	142 194	80 000	1 518 961	30,0 %	94
JD	Norsk Eiendomsinformasjon AS ²	91 518	–	7 436	6 000	5 949	35 706	54,0 %	32
KKD	Hundreårsmarkeringen-2005 AS	45 138	44 175	431	50	–	466	5,4 %	10
KKD	Nationaltheatret AS	135 908	105 300	-6 238	195	–	9 527	16,4 %	245
KKD	Norsk rikskringkasting AS (NRK)	3 240 351	2 600	5 820	1 000 000	–	1 433 095	53,3 %	3 427
LD	Staur Gård AS	1 704	–	-258	1 500	–	3 195	85,7 %	5
LD	VESO ⁵	148 793	–	3 049	5 000	12 882	38 597	51,8 %	77
NHD	Bjørnøen AS	14	–	-137	4 000	–	3 336	85,5 %	0
NHD	Electronic Chart Centre AS	19 759	–	-23 009	10 000	–	10 592	80,5 %	17
NHD	GIEK Kredittforsikring AS ²	14 604	–	2 667	15 000	2 000	35 667	16,5 %	11
NHD	Grødegaard AS	320 464	–	-21 278	30 000	–	23 497	26,5 %	720
NHD	Kings Bay AS	24 506	11 000	78	2 000	–	2 100	12,9 %	24
NHD	Moxy Trucks AS	424 526	–	-36 994	120 000	–	83 448	21,4 %	248
NHD	Norsk Garantiinstitutt for Skip og Borefartøyer AS	12 535	–	6 486	1 000	–	17 468	9,7 %	0
NHD	Store Norske Spitsbergen Kulkomp. AS	565 496	136 000	3 866	164 405	–	169 005	27,3 %	253
NHD	Svalbard Samfunnsdrift AS	99 593	40 000	5 677	10 000	–	30 517	36,1 %	97
OED	Gassco AS	19 968	–	298	10 000	–	10 298	36,6 %	1
OED	Petoro AS ²	50 000	50 000	-8 523	10 000	–	1 477	7,4 %	5
SD	Baneservice Prosjekt AS ²	57 739	–	-4 336	100	–	-3 947	-6,2 %	2
SD	BaneTele AS	208 647	–	3 203	112 000	–	247 873	26,2 %	158
SD	Luftfartsverkets Parkeringsanlegg AS	25 629	–	-6 160	100	–	-33 284	-13,8 %	0
SD	Nordic Aviation Resources AS	23 477	–	-7 373	6 450	–	1 515	12,5 %	21
SD	Oslo Lufthavn AS	1 854 967	–	-115 128	250 000	–	459 582	4,0 %	592
UFD	Norsk synkrotronforskning AS	2 400	–	168	50	–	343	83,1 %	0
UFD	Sem Gjestegård AS	20 214	–	1 535	3 000	–	8 024	52,6 %	17
UFD	Slemdalsveien 7 AS	0	–	-42	2 457	–	9 448	18,9 %	0
UFD	Uninett AS ³	42 210	41 508	22 325	3 000	–	64 812	60,6 %	36
UFD	UiB Eiendom AS	8 552	–	0	400	–	1 225	0,5 %	0
	Totalt AS	8 142 582	445 399	-66 194	1 909 111	100 831	4 185 389		6 170

Dep.	Selskap ¹ – alle beløp i 1000 kroner	Tot. innt.	Tilskudd	Årsresultat	Aksjekapital	Utbytte	Egenkapital	EK-andel ⁴	Ansatte
Selskaper med begrenset ansvar (BA)									
SD	Norges Statsbaner BA ²	7 126 000	65 200	-33 000	4 155 000	–	6 078 000	46,4 %	9 358
SD	Posten Norge BA ²	15 008 000	540 000	480 000	1 515 000	300 000	2 193 000	23,9 %	29 563
	Totalt BA	22 134 000	605 200	447 000	5 670 000	300 000	8 271 000		38 921
Statsforetak (SF)									
HD	Medinnova SF	79 055	–	8 744	450	–	38 030	19,6 %	114
KRD	SIVA	212 089	57 500	-35 667	1 754 500	–	1 838 605	56,2 %	41
LD	Statskog SF ²	221 491	23 200	25 178	88 500	13 000	207 676	74,5 %	185
OED	Enova SF ²	6 866	–	1 127	5 000	–	6 127	69,4 %	12
OED	Statkraft SF	10 394 000	–	4 342 000	25 250 000	2 690 000	32 326 000	45,3 %	1 995
OED	Statnett SF	15 274 000	–	341 000	2 700 000	240 000	4 511 000	36,8 %	869
	Totalt SF	26 187 501	80 700	4 682 382	29 798 450	2 943 000	38 927 438		3 216
Andre:									
SHD	A/S Vinmonopolet	7 117 300	–	74 800	50	29 900	481 200	32,1 %	1 514
UD	NORFUND	56 158	225 000	26 511	750 000	–	794 823	98,2 %	12
	Totalt for AS, BA, SF og andre	63 637 541	1 356 299	5 164 499	38 127 611	3 373 731	52 659 850		49 833

¹⁾ For konsern er konserntallene oppgitt

²⁾ Tallet i kolonnen for ansatte gjelder ansatte pr. 31.12.2001

³⁾ Netto driftsinntekter

⁴⁾ Egenkapital *100/total kapital

⁵⁾ SIVA eier 49 % av aksjene

NØKKELTALL FOR BANKER/UTLÅNSVIRKSOMHETER OPPRETTET VED SÆRLOV FOR REGNSKAPSÅRET 2001

Dep.	Virksomhet ¹ – alle beløp i 1000 kr	Renteinnt.	Rentekost.	Rentestøtte	Adm. kost.	Årsres.	Forv.kap.	Ord. utlån	Grunnfond	Utbytte	Ansatte
FIN	Norges Bank ⁵	13 098 657	-15 455 962	0	1 461 710	-4 734 071	867 503 018	0	0	0	662
KRD	Husbanken	5 400 038	5 468 827	68 789	237 534	0	97 497 664	95 902 585	20 000	0	365
NHD	SND ³⁻⁴	1 333 055	983 352	41 391	323 479	26 613	23 365 839	16 792 292	629 788	39 100	513
UFD	Lånekassen ²	3 326 243	4 770 096	1 443 853	236 925	0	69 114 662	66 049 740	1 308 000	0	376
	Totalt	23 157 993	-4 233 687	1 554 033	2 259 648	-4 707 458	1 057 481 183	178 744 617	1 957 788	39 100	1 916

¹⁾ For konsern er konserntallene oppgitt

²⁾ Gjelder antall ansatte pr. 31.12.2001

³⁾ Gjelder antall årsverk

⁴⁾ Overføringer til staten er ikke inkludert

⁵⁾ Inkludert renter (avkastning) Statens petroleumsfond med 24 mrd. kroner

Vedlegg 3.7**NØKKELTALL FOR DELEIDE AKSJESELSKAPER FOR REGNSKAPSÅRET 2001**

(Gjelder selskaper hvor Riksrevisjonen har opprettet kontroll)

Dep.	Selskap ¹ – alle beløp i 1000 kroner	Eierandel ²	Tot. innt.	Årsresultat	Aksjekap.	Andel stat	Utbytte	Andel stat	Egenkapital	EK-andel	Ansatte
FIN	DnB Holding ASA ⁴⁻⁷	47,8 %	13 324 000	4 100 000	7 706 000	3 681 580	1 850 000	883 579	25 836 000	7,2 %	7 289
JD	Industritjeneste AS	53,4 %	29 885	1 592	680	363	0	0	4 437	30,0 %	128
KRD	Kommunalbanken AS ⁴⁻⁶	80,0 %	182 974	82 917	660 000	528 000	36 500	29 200	751 198	1,4 %	29
KKD	Carte Blanche AS	70,0 %	18 410	336	100	70	0	0	104	2,7 %	22
KKD	Den Nationale Scene AS	66,7 %	77 870	1 564	51	34	0	0	6 234	17,0 %	137
KKD	Den Norske Opera AS ⁶	90,0 %	229 366	465	50	45	0	0	-1 580	-3,7 %	149
KKD	Filmparken AS	77,6 %	75 449	96	16 653	12 923	0	0	37 465	41,5 %	48
KKD	Rogaland Teater AS	66,7 %	52 018	915	108	72	0	0	13 444	41,6 %	82
KKD	Trøndelag Teater AS	66,7 %	70 258	1 645	54	36	0	0	7 646	28,5 %	170
LD	Bioparken AS ⁵	54,4 %	19 486	5 411	12 490	6 800	0	0	11 995	79,6 %	28
LD	Graminor AS	51,1 %	15 975	2 320	900	460	0	0	25 227	83,4 %	11
LD	Instrumenttjenesten AS	85,0 %	19 151	-2 034	1 000	850	0	0	4 628	54,6 %	22
MD	Polarmiljøseneteret AS	65,6 %	4 405	117	61	40	0	0	181	20,8 %	5
NHD	AS Olivin	51,0 %	423 402	30 235	48 000	24 476	7 700	3 926	306 344	70,6 %	219
NHD	Arcus AS	34,0 %	1 546 219	57 569	431 000	146 540	200 000	68 000	494 473	33,0 %	466
NHD	Cermaq ASA ⁶	79,4 %	7 054 873	99 182	875 000	694 560	0	0	2 883 773	36,3 %	2 583
NHD	Kongsberg Gruppen ASA	50,0 %	6 176 000	123 000	150 000	75 002	0	0	1 538 000	27,3 %	3 888
NHD	Nammo AS	45,0 %	1 351 870	39 353	100 000	45 000	0	0	394 024	36,2 %	1 443
NHD	NOAH AS	75,4 %	247 463	-66 581	231 309	174 471	0	0	176 904	37,3 %	96
NHD	Norge på EXPO 2000 AS	58,3 %	-110	9	3 000	1 750	0	0	-23 765	-1453,1 %	1
NHD	Norsk Hydro ASA	43,8 %	152 969 000	7 686 000	5 332 000	2 336 655	2 576 000	1 168 328	73 012 000	37,2 %	36 867
NHD	Raufoss ASA	50,3 %	828 441	-123 987	150 000	75 400	0	0	489 279	42,9 %	989
NHD	Telenor ASA	77,7 %	46 040 000	7 079 000	10 816 384	8 400 000	621 000	482 000	45 683 000	55,3 %	22 400
OED	Statoil ASA ⁶⁻⁷	81,8 %	227 756 000	14 827 000	5 411 464	4 425 421	6 169 000	5 044 981	47 685 000	24,2 %	16 686
SHD	KITH AS	40,0 %	29 738	1 512	6 000	2 400	0	0	9 539	46,6 %	25
UFD	Akvaforsk AS	86,3 %	59 346	-2 648	8 500	7 334	0	0	21 399	42,0 %	95
UFD	Chr. Michelsen Research AS ³	50,0 %	101 519	3 678	28 000	14 000	0	0	53 870	49,9 %	110
UFD	Forskningsparken AS ⁵	57,5 %	54 762	104	4 525	2 600	0	0	38 087	50,8 %	11
UFD	Havbruksstasjonen i Tromsø AS	50,0 %	13 135	-1 069	500	250	0	0	291	9,2 %	17
UFD	Leiv Eiriksson Nyfotek AS	47,6 %	18 202	8 763	2 139	1 019	0	0	29 056	85,5 %	10
UFD	NORUT-Gruppen AS	66,7 %	94 057	2 689	18 000	12 000	0	0	38 734	36,6 %	189
UD	Nytt fra Norge AS	54,0 %	4 759	-898	113	61	0	0	20 241	93,3 %	9

1) For konsern er konserntallene oppgitt

2) Medregnet i statens eierandel er aksjer som tilligger heleide statlige virksomheter

3) I kolonnen for antall ansatte er årsverk oppgitt

4) Totale inntekter gjelder netto renteinntekter og andre driftsinntekter

5) Selskapet har ikke utarbeidet konsernregnskap. Alle tallene gjelder morselskapet

6) Gjelder antall ansatte pr. 31.12.2001

7) Ekskl. selskapets egen beholdning av aksjer